1096.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O RAČUNOVODSTVU

("Službeni list Crne Gore", br. 084/25 od 31.07.2025)

Proglašavam Zakona o računovodstvu, koji je donijela Skupština Crne Gore 28. saziva na Petoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2025. godini, dana 25. jula 2025. godine.

Broj: 01-009/25-1480/2

Podgorica, 28. jul 2025. godine

Predsjednik Crne Gore,

Jakov Milatović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 2 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 28. saziva, na Petoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2025. godini, dana 25. jula 2025. godine, donijela je

ZAKON

O RAČUNOVODSTVU

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuje se računovodstvo pravnih lica, razvrstavanje pravnih lica i grupa pravnih lica, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige, uslovi i način vođenja poslovnih knjiga, postupak izdavanja i oduzimanja dozvole za pružanje računovodstvenih usluga, popis imovine i obaveza, sastavljanje, dostavljanje i javno objavljivanje godišnjih finansijskih izvještaja, konsolidovanih godišnjih finansijskih i drugih izvještaja, organizacija računovodstva, uslovi i način vršenja procjene vrijednosti imovine i druga pitanja od značaja za računovodstvo.

Primjena

Član 2

Ovaj zakon primjenjuje se na pravna lica koja su osnovana u Crnoj Gori u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva i drugim posebnim propisima, Centralnu banku Crne Gore, kreditne i druge finansijske institucije, Razvojnu banku Crne Gore, društva za osiguranje i reosiguranje (u daljem tekstu: osiguravajuća društva), investiciona društva, investicione fondove, društva za upravljanje investicionim fondovima, dobrovoljne penzione fondove, društva za upravljanje dobrovoljnim penzionim fondovima, druge kolektivne investicione šeme, zadruge i ustanove koje obavljaju djelatnost radi sticanja dobiti.

Ovaj zakon primjenjuje se i na pravna lica i druge oblike organizovanja koje je pravno lice osnovalo u inostranstvu, ako za njih propisima tih država nije utvrđena obaveza vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih izvještaja.

Ovaj zakon primjenjuje se i na ogranke i druge organizacione djelove pravnih lica sa sjedištem u inostranstvu, koji obavljaju privrednu djelatnost u Crnoj Gori, ako posebnim propisima nije drugačije uređeno.

Izuzeci od primjene

Član 3

Ovaj zakon ne primjenjuje se na računovodstvo i završni račun budžeta države, odnosno jedinice lokalne samouprave.

Ovaj zakon ne primjenjuje se na organizacije, saveze, udruženja, ustanove, komore, sindikate, unije te sva druga pravna lica kojima osnovna svrha osnivanja i djelovanja nije sticanje dobiti i za koje iz posebnih propisa proizilazi da su neprofitnog karaktera.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 4

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 5

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1) finansijski iskazi u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima (u daljem tekstu: MRS), odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (u daljem tekstu: MSFI) su:
   - iskaz o finansijskoj poziciji (u daljem tekstu: bilans stanja);
   - iskaz o ukupnom rezultatu (u daljem tekstu: bilans uspjeha);
   - iskaz o novčanim tokovima;
   - iskaz o promjenama na kapitalu;
   - napomene uz finansijske iskaze;
2) finansijski izvještaji su skup finansijskih iskaza i drugih pratećih izvještaja koji obuhvataju i izvještaje menadžmenta, mišljenja i druge isprave;
3) Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (The International Accounting Standards Board) (u daljem tekstu: IASB) je nezavisno regulatorno tijelo Fondacije za međunarodne standarde finansijskog izvještavanja (International Financial Reporting Standards Foundation - IFRS Foundation);
4) Međunarodna federacija računovođa (International Federation of Accountants) (u daljem tekstu: IFAC), koja je globalno profesionalno tijelo iz oblasti računovodstvene profesije;
5) IFRIC (Komitet za tumačenje međunarodnog finansijskog izvještavanja - International Financial Reporting Interpretations Committee) je komitet IASB zadužen za analizu pitanja iz oblasti računovodstva u kontekstu postojećih Međunarodnih računovodstvenih standarda - MRS (IAS) i Okvira IASB;
6) statistički aneks je izvještaj sa podacima o pravnom licu, koji se dostavlja uz finansijske iskaze;
7) zavisno pravno lice je pravno lice koje je pod kontrolom matičnog pravnog lica, uključujući i bilo koje zavisno pravno lice koje kontroliše krajnje matično pravno lice;
8) grupa pravnih lica je matično pravno lice i sva njegova zavisna pravna lica;
9) povezana pravna lica su dva ili više pravnih lica u okviru grupe pravnih lica;
10) krajnje matično pravno lice je pravno lice koje sastavlja konsolidovane finansijske izvještaje najveće grupe pravnih lica;
11) samostalno pravno lice je pravno lice koje nije dio grupe, odnosno pod kontrolom matičnog pravnog lica, uključujući i bilo koje zavisno pravno lice koje kontroliše krajnje matično pravno lice;
12) ključni nematerijalni resursi su resursi bez fizičkog sadržaja od kojih zavisi poslovni model pravnog lica i koji predstavljaju izvor stvaranja vrijednosti za pravno lice;
13) poreska jurisdikcija je državna ili nedržavna jurisdikcija koja ima fiskalnu autonomiju u odnosu na porez na dobit;
14) konsolidovani godišnji finansijski izvještaji su finansijski izvještaji koje priprema matično pravno lice grupe i u kojima se imovina, obaveze, vlasnički kapital, prihodi i rashodi iskazuju kao da je riječ o jedinstvenom ekonomskom subjektu;
15) projekti su operativne aktivnosti koje su uređene jednim ugovorom, licencom, zakupom, koncesijom i čine osnovu za plaćanje obaveza prema nadležnom organu, a ako je više takvih ugovora značajno međusobno povezano, onda se smatraju jednim projektom;
16) dubinska analiza je postupak koji pravno lice sprovodi kako bi utvrdilo, pratilo, spriječilo, ublažilo, otklonilo i zaustavilo glavne stvarne i potencijalne štetne učinke njegovog poslovanja i na osnovu nje se utvrđuje kako pravno lice nastoji ukloniti te štetne učinke;
17) Međunarodni standardi za procjenu vrijednosti (MSPV) su standardi i odgovarajuća objašnjenja standarda, izdata ili prihvaćena od strane Savjeta međunarodnih standarda procjene vrijednosti (International Valuation Standards Council - IVSC);
18) Evropski standardi za procjenu vrijednosti (ESPV) su standardi i odgovarajuća objašnjenja standarda, izdata

ili prihvaćena od Evropskog udruženja saveza procjenjivača (The European Group of Valuers&squot; Associations - TEGOVA);

19) treća zemlja je zemlja na koju se ne primjenjuje pravo Crne Gore i pravo država članica Evropske unije.

II. RAZVRSTAVANJE PRAVNIH LICA, KNJIGOVODSTVENE ISPRAVE I POSLOVNE KNJIGE

Obaveze pravnih lica

Član 6

Pravna lica dužna su da vođenje poslovnih knjiga, popis imovine i obaveza, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i objelodanjivanje informacija u finansijskim i drugim izvještajima vrše u skladu sa ovim zakonom, primjenjujući pri tome međunarodne standarde finansijskog izvještavanja kao i osnovna načela knjigovodstva.

Razvrstavanje pravnih lica

Član 7

Pravna lica razvrstavaju se na mikro, mala, srednja i velika u zavisnosti od kriterijuma utvrđenih na zadnji dan poslovne godine koja prethodi poslovnoj godini za koju se sastavljaju godišnji finansijski iskazi.

U zavisnosti od prosječnog broja zaposlenih tokom poslovne godine, iznosa ukupnog prihoda na godišnjem nivou i iznosa ukupne aktive, pravna lica razvrstavaju se na:

1) mikro pravna lica koja ne prelaze dva od sljedeća tri kriterijuma:
   - prosječan broj zaposlenih tokom poslovne godine do deset;
   - ukupan prihod na godišnjem nivou do 900.000,00 €;
   - ukupna aktiva do 450.000,00 €.
2) mala pravna lica koja ne prelaze dva od sljedeća tri kriterijuma:
   - prosječan broj zaposlenih tokom poslovne godine do 50;
   - ukupan prihod na godišnjem nivou do 10.000.000,00 €;
   - ukupna aktiva do 5.000.000,00 €.
3) srednja pravna lica, koja nijesu mikro i mala pravna lica, a koja ne prelaze dva od sljedeća tri kriterijuma:
   - prosječan broj zaposlenih tokom poslovne godine do 250;
   - ukupan prihod na godišnjem nivou do 50.000.000,00 €;
   - ukupna aktiva do 25.000.000,00 €.
4) velika pravna lica koja prelaze dva od tri kriterijuma iz tačke 3 ovog stava.

Razvrstavanje u skladu sa kriterijumima iz stava 1 ovog člana, vrši pravno lice samostalno na dan sastavljanja finansijskih iskaza i dobijene podatke na osnovu kojih je izvršeno razvrstavanje koristi za narednu poslovnu godinu.

Novoosnovana pravna lica razvrstavaju se, u skladu sa stavom 1 ovog člana, na osnovu podataka iz finansijskih iskaza tekuće poslovne godine i broja mjeseci poslovanja, a utvrđeni podaci koriste se za tekuću i narednu poslovnu godinu.

Prosječan broj zaposlenih izračunava se na način da se ukupan broj zaposlenih krajem svakog mjeseca, uključujući i zaposlene u inostranstvu, podijeli sa brojem mjeseci u poslovnoj godini, odnosno brojem mjeseci poslovanja pravnog lica.

Obveznici primjene ovog zakona dužni su da donesu Odluku o razvrstavanju, u smislu ovog člana i da je objelodane u napomenama uz godišnje finansijske iskaze.

Ako na dan sastavljanja bilansa stanja, u dvije uzastopne finansijske godine dođe do odstupanja od graničnih vrijednosti dva od tri kriterijuma iz stava 1 ovog člana, pravno lice dužno je da izvrši svoje razvrstavanje u odgovarajuću kategoriju za narednu poslovnu godinu.

Razvrstavanje grupe pravnih lica

Član 8

Grupe pravnih lica razvrstavaju se na male, srednje i velike u zavisnosti od kriterijuma utvrđenih na konsolidovanoj osnovi na zadnji dan poslovne godine koja prethodi poslovnoj godini za koju se sastavljaju godišnji konsolidovani finansijski iskazi.

Kriterijumi na osnovu kojih se grupa pravnih lica razvrstava su: prosječan broj zaposlenih tokom poslovne godine, iznos ukupnog prihoda na godišnjem nivou i iznos ukupne aktive.

Male grupe su grupe pravnih lica koje na dan sastavljanja bilansa stanja matičnog pravnog lica na konsolidovanoj osnovi, ne prelaze dva od sljedeća tri kriterijuma:

- prosječan broj zaposlenih tokom poslovne godine do 50;
- ukupan prihod na godišnjem nivou do 10.000.000,00 €;
- ukupna aktiva do 5.000.000,00 €.

Srednje grupe su grupe pravnih lica koje nijesu male grupe pravnih lica, a koje na dan sastavljanja bilansa stanja matičnog pravnog lica na konsolidovanoj osnovi, ne prelaze dva od sljedeća tri kriterijuma:

- prosječan broj zaposlenih tokom poslovne godine do 250;
- ukupan prihod na godišnjem nivou do 50.000.000,00 €;
- ukupna aktiva do 25.000.000,00 €.

Velike grupe su grupe pravnih lica koje na dan sastavljanja bilansa stanja na konsolidovanoj osnovi, prelaze dva od tri kriterijuma iz stava 3 ovog člana.

Ako na dan sastavljanja bilansa stanja, u dvije uzastopne finansijske godine dođe do odstupanja od graničnih vrijednosti dva od tri kriterijuma iz st. 2 i 3 ovog člana, grupa pravnih lica dužna je da izvrši svoje razvrstavanje u odgovarajuće grupe za narednu poslovnu godinu.

Grupa pravnih lica može da izvrši razvrstavanje u odgovarajuće grupe na osnovu ukupnog bilansa stanja i bilansa uspjeha prije konsolidacionih eliminacija uz uvećanje za 20% ukupne aktive i ukupnog prihoda iz st. 2 i 3 ovog člana.

Matično pravno lice dužno je da donese Odluku o razvrstavanju, u smislu ovog člana, i da je objelodani u napomenama uz godišnje konsolidovane finansijske iskaze.

Računovodstveni poslovi, dokumentacija i poslovna godina

Član 9

Računovodstveni poslovi su prikupljanje i obrada podataka na osnovu knjigovodstvenih isprava, priprema i vođenje poslovnih knjiga, priprema i sastavljanje godišnjih finansijskih izvještaja i godišnjih konsolidovanih finansijskih izvještaja te prikupljanje i obrada podataka u vezi s pripremom i sastavljanjem drugih izvještaja u skladu sa ovim zakonom, te finansijskih podataka za statističke, poreske i druge potrebe.

Računovodstvena dokumentacija obuhvata naročito knjigovodstvene isprave, poslovne knjige, godišnje finansijske izvještaje i godišnje konsolidovane finansijske izvještaje te druge izvještaje u skladu sa ovim zakonom.

Pravno lice dužno je da obezbijedi da računovodstvena dokumentacija bude tačna, potpuna, provjerljiva, razumljiva i zaštićena od oštećenja i promjena.

Pravno lice je dužno da preduzme mjere da računovodstvena dokumentacija bude zaštićena od gubitka, oštećenja i osigura da potrebna tehnička oprema, nosači podataka i softver budu zaštićeni od zloupotrebe, oštećenja, uništenja, neovlašćenog korišćenja, neovlašćenog pristupa, gubitka, krađe ili otuđenja.

Pravno lice je dužno da u svojim poslovnim knjigama evidentira sve knjigovodstvene promjene u poslovnoj godini.

Poslovna godina u smislu ovog zakona je kalendarska godina.

Poslovnom godinom smatraju se i izvještajni periodi kraći od jedne kalendarske godine ako su posljedica osnivanja pravnog lica, statusne promjene, prestanka poslovanja po skraćenom postupku bez likvidacije te otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije.

Knjigovodstvena isprava

Član 10

Knjigovodstvena isprava je svaki interno ili eksterno sastavljen pisani dokument ili elektronski zapis o poslovnom događaju koja obuhvata sve podatke potrebne za knjiženje te predstavlja osnovu za unos podataka o poslovnom događaju u poslovne knjige.

Knjigovodstvena isprava mora nedvosmisleno i istinito sadržati sve podatke o poslovnom događaju.

Knjigovodstvena isprava sastavlja se u potrebnom broju primjeraka na mjestu i u vrijeme nastanka poslovne promjene.

Knjigovodstvena isprava koja je sastavljena u jednom primjerku može se otpremiti ako su podaci iz takve isprave stalno dostupni.

Odgovornost za knjigovodstvene isprave

Član 11

Lice koje sastavlja knjigovodstvenu ispravu odgovorno je za istinitost i potpunost podataka u ispravi, za njenu računsku tačnost i da ona vjerodostojno prikazuje nastalu poslovnu promjenu.

Osoba ovlašćena za zastupanje pravnog lica ili osoba na koju je internim pravilima i procedurama preneseno ovlašćenje za potpisivanje knjigovodstvene isprave garantuje svojim potpisom na izdatoj knjigovodstvenoj ispravi da je ona vjerodostojna, istinita i računski tačna.

Knjigovodstvena isprava, sastavljena kao elektronski zapis, sadrži potpis ili drugu identifikacionu oznaku odgovornog lica, odnosno lica ovlašćenog za izdavanje knjigovodstvene isprave, odnosno elektronski potpis u skladu sa zakonom.

Račun za gotovinski promet kod obveznika fiskalizacije može umjesto imena i prezimena osobe koja je odgovorna za njegovo izdavanje sadržati oznaku operatera (lica) na naplatnom uređaju.

Dnevnik, glavna knjiga i pomoćne evidencije

Član 12

Poslovne knjige predstavljaju jednoobrazne evidencije o stanju i promjenama na imovini, obavezama i kapitalu, prihodima i rashodima te vanbilansnoj imovini i vanbilansnim obavezama pravnih lica i preduzetnika.

Pravno lice dužno je da vodi poslovne knjige po načelu dvojnog knjigovodstva.

Pravno lice dužno je da vodi poslovne knjige koje čine dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige (evidencije).

Dnevnik je poslovna knjiga u koju se knjigovodstvene promjene, nastale u određenom izvještajnom periodu, unose hronološki.

Dnevnik se može uspostaviti kao jedinstvena poslovna knjiga ili kao više poslovnih knjiga koje su namijenjene za evidentiranje poslovnih promjena određenih bilansnih ili vanbilansnih stavki.

Glavna knjiga je sistemska evidencija svih knjigovodstvenih promjena nastalih na finansijskom položaju i uspješnosti poslovanja u određenom izvještajnom periodu u kojoj se ti događaji grupišu prema njihovoj vrsti, a na osnovu unaprijed pripremljenih konta koja, u skladu s potrebama pravnog lica odnosno preduzetnika, predstavljaju osnovu za sastavljanje finansijskih izvještaja.

Pomoćne knjige su analitičke evidencije i druge pomoćne evidencije koje pravno lice vodi na osnovu specifičnosti djelatnosti koju obavlja.

Ako pravno lice koristi pomoćne evidencije, dužno je da ažurno prenosi proknjižene promjene ili njihova salda u glavnu knjigu.

Vođenje poslovnih knjiga

Član 13

U poslovne knjige unose se podaci na osnovu knjigovodstvenih isprava.

Poslovne knjige otvaraju se početkom poslovne godine na osnovu zaključnog bilansa sastavljenog na kraju prethodne poslovne godine ili na osnovu popisa imovine i obaveza kod novoosnovanih pravnih lica ili na osnovu knjigovodstvene isprave.

Pomoćne evidencije otvaraju se donosom stanja iz poslovnih knjiga zaključenih na kraju prethodne poslovne godine.

Pravno lice dužno je da vodi poslovne knjige na način da osigura kontrolu unesenih podataka, ispravnost unosa podataka, čuvanje podataka, mogućnost korištenja podataka, mogućnost dobijanja uvida u promet i stanja na računima glavne knjige te mogućnost uvida u vremenski slijed obavljenog unosa poslovnih događaja.

Poslovne knjige se vode u pisanoj ili elektronskoj formi.

Pravno lice je dužno poštovati načelo da početna stanja konta iskazana u bilansu na prvi dan izvještajnog perioda moraju biti identična završnim stanjima istih konta na zadnji dan prethodnog izvještajnog perioda.

Pravno lice zaključuje svoje poslovne knjige naročito na:

1) zadnji dan poslovne godine;

2) dan koji prethodi statusnoj promjeni;

3) dan prestanka obavljanja djelatnosti;

4) dan koji prethodi otvaranju stečajnog postupka ili pokretanju postupka likvidacije;

5) drugim slučajevima u kojima je neophodno zaključiti poslovne knjige.

Pravno lice dužno je da u izvještajnom periodu od dana pokretanja postupka likvidacije otvori poslovnu godinu i zatvori svoje poslovne knjige sa danom zaključenja postupka likvidacije.

Čuvanje knjigovodstvenih isprava, poslovnih knjiga i finansijskih izvještaja

Član 14

Pravno lice dužno je da uredno čuva knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijske izvještaje, i to:

1) dnevnik, glavnu knjigu i finansijske izvještaje (godišnji račun), najmanje deset godina;

2) godišnje obračune zarada zaposlenih lica ili originalne isplatne liste za periode za koje se ne raspolaže godišnjim obračunima potpisanim od strane zaposlenih, trajno;

3) knjigovodstvene isprave na osnovu kojih su vršena knjiženja u dnevnik i glavnu knjigu, najmanje pet godina;

4) pomoćne knjige (evidencije) i finansijske izvještaje za kraće izvještajne periode, najmanje pet godina;

5) knjigovodstvene isprave na osnovu kojih su vršena knjiženja u pomoćnim evidencijama, najmanje pet godina;

6) prodajni i kontrolni blokovi, pomoćni obrasci i slična dokumentacija i isprave koje se odnose na poslove platnog prometa u instituciji koja obavlja platni promet, najmanje pet godina.

Rok čuvanja knjigovodstvenih isprava i poslovnih knjiga počinje teći zadnjeg dana poslovne godine na koju se odnose poslovne knjige u koje su isprave unesene.

Knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijski izvještaji čuvaju se u originalu ili korišćenjem drugih sredstava arhiviranja, u skladu sa zakonom.

Pravno lice dužno je da knjigovodstvene isprave i poslovne knjige čuva na teritoriji Crne Gore u poslovnim prostorijama tog pravnog lica, odnosno preduzetnika, odnosno kod pravnih lica ili preduzetnika kojima je povjereno vođenje ili čuvanje poslovnih knjiga.

Pravno lice može da odluči da čuva knjigovodstvene isprave i poslovne knjige van teritorije Crne Gore, ali samo u nekoj od članica Evropske unije.

U slučaju iz stava 5 ovog člana, pravno lice dužno je da bez odlaganja o tome obavijesti organ uprave nadležan za utvrđivanje i naplatu poreza (u daljem tekstu: Poreska uprava).

U slučaju iz st. 4 i 5 ovog člana, pravno lice je u svakom trenutku odgovorno za knjigovodstvene isprave i poslovne knjige te mora organima nadležnim za nadzor, na njihov zahtjev, bez odlaganja omogućiti njihovo korištenje za potrebe nadzora.

Pri otvaranju postupka likvidacije ili stečaja, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige se predaju likvidacionom odnosno stečajnom upravniku koji je dužan da obezbijedi čuvanje preuzete dokumentacije u skladu sa ovim zakonom do okončanja postupka likvidacije odnosno stečaja.

Lica ovlašćena za vođenje poslovnih knjiga

Član 15

Poslovne knjige vodi i finansijske iskaze pravnog lica sastavlja lice određeno opštim aktom pravnog lica.

Opštim aktom se uređuju školska sprema, radno iskustvo i ostali uslovi za lice koje je odgovorno za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza.

Potrebna školska sprema, radno iskustvo i osposobljenost lica za samostalno vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izvještaja treba da odgovara zahtjevima obima i složenosti poslova u računovodstvu pravnog lica, složenosti organizacije računovodstva poslovnog subjekta i složenosti obrazloženja računovodstvene politike u finansijskim izvještajima koji se objelodanjuju.

Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza iz stava 1 ovog člana, može da vrši lice koje je određeno internim aktom odnosno ugovorom o radu kod pravnog lica, a koje nije osuđivano za krivična djela koja ga čine nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva.

Povjeravanje vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih iskaza drugom pravnom licu, odnosno preduzetniku

Član 16

Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza pravno lice može da povjeri ugovorom u skladu sa zakonom, pravnom licu ili preduzetniku, koji je upisan u Registar pružalaca računovodstvenih usluga.

Pravno lice iz stava 1 ovog člana dužno je da kod Poreske uprave registruje ugovor o povjeravanju poslova računovodstva pružaocu usluga, odnosno da evidentira odgovorno lice za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, povezana pravna lica mogu da povjere vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza svom povezanom pravnom licu.

Odredbe st. 1 i 2 ovog člana ne odnose se na Centralnu banku Crne Gore, kreditne i druge finansijske institucije, Razvojnu banku Crne Gore, osiguravajuća društva, investiciona društva, investicione fondove, društva za upravljanje investicionim fondovima, dobrovoljne penzione fondove, društva za upravljanje dobrovoljnim penzionim fondovima.

Pravno lice, odnosno preduzetnik, koje ima registrovanu pretežnu djelatnost za pružanje računovodstvenih usluga internim aktom određuje lice koje je odgovorno za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza za klijente kojima se pružaju usluge vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih iskaza u skladu sa ovim zakonom.

Za zakonitost poslovanja pružaoca računovodstvenih usluga i obavljanje djelatnosti u skladu sa ovim zakonom odgovoran je izvršni direktor, odnosno odgovorno lice u tom pravnom licu, odnosno preduzetnik.

Registar pružalaca računovodstvenih usluga

Član 17

Registar pružalaca računovodstvenih usluga (u daljem tekstu: Registar) vodi organ državne uprave nadležan za poslove finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo).

U Registar može biti upisano pravno lice, odnosno preduzetnik, koje ima dozvolu za pružanje računovodstvenih usluga izdatu u skladu sa ovim zakonom.

Registar se vodi na crnogorskom jeziku i redovno se ažurira i objavljuje na internet stranici Ministarstva.

Ministarstvo najmanje jednom godišnje izvještava Savjet za računovodstvo o pitanjima koja se tiču vođenja Registra.

Bliži način vođenja i sadržaj Registra propisuje Ministarstvo.

Dozvola za pružanje računovodstvenih usluga

Član 18

Pravno lice, odnosno preduzetnik, može da se bavi pružanjem računovodstvenih usluga na teritoriji Crne Gore samo ako ima dozvolu za pružanje računovodstvenih usluga.

Dozvolu iz stava 1 ovog člana rješenjem izdaje Ministarstvo, pravnom licu, odnosno preduzetniku pod uslovom da:

1) je registrovan za pružanje računovodstvenih usluga u Centralnom registru privrednih subjekata;

2) osnivač i član organa upravljanja pravnog lica, odnosno preduzetnik, nije osuđivan pravnosnažnom presudom za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva;

3) internim aktom, odnosno Ugovorom o radu odredi lice (ili više njih) koje je odgovorno za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza klijenata;

4) obezbijedi adekvatne prostorno tehničke kapacitete za obavljanje djelatnosti.

U slučaju kad je lice iz stava 2 tačka 2 ovog člana strani državljanin potrebno je dostaviti i dokaz da to lice u državi porijekla nije osuđivano pravnosnažnom presudom za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva.

Uslovi koje treba da ispunjava lice iz stava 2 tačka 3 ovog člana su:

- ili da ima završen najmanje VII-1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija u obimu 240 kredita CSPK - oblast društvene nauke, podoblast ekonomija, ili da ima visoko obrazovanje u obimu od najmanje 180 kredita CSPK i da posjeduje profesionalno zvanje u oblasti računovodstva koje je stečeno kod profesionalne organizacije u Crnoj Gori, članici Međunarodne federacije računovođa u skladu sa Crnogorskim obrazovnim računovodstvenim standardom CORS-1, ili da posjeduje licencu ovlašćenog revizora izdatu u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija;
- radno iskustvo u nivou stručne spreme iz stava 4 alineja 1 ovog člana od najmanje pet godina na poslovima

računovodstva i sastavljanja finansijskih iskaza stečeno u deset godina koje prethode podnošenju zahtjeva iz stava 5 ovog člana ili radno iskustvo u trajanju od najmanje tri godine na poslovima revizije;

- dokaz da lice nije osuđivano pravnosnažnom presudom za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva;
- dokaz o crnogorskom državljanstvu ili stalnom boravku u Crnoj Gori.

Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se na osnovu podnijetog zahtjeva.

Pravno lice, odnosno preduzetnik za izdavanje dozvole plaća naknadu.

Visinu i način obračuna naknade iz stava 6 ovog člana propisuje Vlada Crne Gore (u daljem tekst: Vlada).

Bliže uslove za dobijanje dozvole za pružanje računovodstvenih usluga, sadržaj i obrazac zahtjeva iz stava 5 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Profesionalno usavršavanje i obaveze pružaoca računovodstvenih usluga

Član 19

Radi održavanja teorijskog znanja i stručnih vještina, lice iz člana 18 stav 2 tačka 3 i člana 18 stav 3 ovog zakona je dužno da se kontinuirano profesionalno usavršava u skladu sa Crnogorskim obrazovnim računovodstvenim standardom CORS-1.

Pravno lice, odnosno preduzetnik, kome je izdata dozvola za pružanje računovodstvenih usluga je dužno jednom godišnje do 15. februara tekuće za prethodnu godinu da izvještava Ministarstvo o kontinuiranom profesionalnom usavršavanju iz stava 1 ovog člana.

Pravno lice, odnosno preduzetnik, koje ima izdatu dozvolu za pružanje računovodstvenih usluga dužno je da obavijesti Ministarstvo o promjenama svih činjenica i okolnosti na osnovu kojih je upisano u Registar u roku od osam dana od dana nastanka promjene.

Pružalac računovodstvenih usluga koji vodi poslovne knjige velikih pravnih lica mora da ima lice iz člana 18 stav 2 tačka 3 ovog zakona, sa zvanjem sertifikovanog računovođe u skladu sa čl. 23 i 24 ovog zakona.

Pružalac računovodstvenih usluga koji vodi poslovne knjige mikro pravnih lica i preduzetnika može da bude i sa stečenim srednjim obrazovanjem (IV nivo nacionalnog okvira kvalifikacija) i odgovarajućim profesionalnim zvanjem, odnosno uz uslov da to lice posjeduje profesionalno zvanje u oblasti računovodstva, koje je stečeno kod profesionalne organizacije u Crnoj Gori, članice Međunarodne federacije računovođa, u skladu sa Crnogorskim obrazovnim računovodstvenim standardom CORS-1.

Program i način profesionalnog usavršavanja iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Registracija pružaoca računovodstvenih usluga iz države članice Evropske unije

Član 20

Pravno lice, odnosno preduzetnik, iz države članice Evropske unije, može se registrovati za pružanje računovodstvenih usluga na teritoriji Crne Gore, uz dostavljanje dokaza da je registrovan za pružanje računovodstvenih usluga u državi članici.

Lice odgovorno za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza klijenata pravnog lica, odnosno preduzetnik iz stava 1 ovog člana dužno je da položi ispit iz poznavanja zakona kojima se uređuju porezi, obavezno socijalno osiguranje i privredno pravo.

Oduzimanje dozvole i brisanje iz registra

Član 21

Pravnom licu, odnosno preduzetniku Ministarstvo rješenjem ukida rješenje o izdavanju dozvole za pružanje računovodstvenih usluga, ako:

1) prestane da ispunjava uslove na osnovu kojih je izdata dozvola;
2) se utvrdi da su podaci na osnovu kojih je dozvola izdata neistiniti;
3) u pružanju računovodstvenih usluga se ne pridržava odredbi ovog zakona;
4) pružalac računovodstvenih usluga ne otkloni nepravilnosti u roku određenom u postupku kontrole;
5) donese odluku o prestanku obavljanja djelatnosti ili prestane da postoji kao pravno lice, odnosno preduzetnik u skladu sa zakonom;
6) u drugim slučajevima propisanim ovim zakonom.

U skladu sa donesenim rješenjem o ukidanju rješenja o izdavanju dozvole za pružanje računovodstvenih usluga, Ministarstvo vrši brisanje pravnog lica odnosno preduzetnika iz Registra.

Osiguranje od odgovornosti za štetu

Član 22

Pravno lice, odnosno preduzetnik, koje se bavi pružanjem računovodstvenih usluga subjektima od javnog interesa dužno je da zaključi ugovor o obaveznom osiguranju od odgovornosti za štetu koju bi svojim radom mogli nanijeti subjektu kojem pružaju računovodstvene usluge.

Pravno lice, odnosno preduzetnik, koje se bavi pružanjem računovodstvenih usluga dužno je da ugovor iz stava 1 ovog člana, zaključi danom početka pružanja računovodstvenih usluga subjektu od javnog interesa.

Sumu osiguranja iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Sertifikovani računovođa

Član 23

Zvanje sertifikovanog računovođe može steći lice koje:

1) ima najmanje VII1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija;

2) ima najmanje tri godine radnog iskustva na računovodstvenim poslovima;

3) je položilo ispite utvrđene programom sertifikacije koji je utvrdilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova u skladu sa Crnogorskim obrazovnim računovodstvenim standardom CORS-1;

4) nije osuđivano za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva.

Polaganje ispita za sticanje zvanja sertifikovanog računovođe organizuje Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova.

Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje poslova iz stava 2 ovog člana utvrđuje ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana i izdaje sertifikat.

Uslovi i način podnošenja dokumentacije koja se dostavlja za sticanje zvanja sertifikovanog računovođe propisuje Ministarstvo.

Sertifikat stečen u inostranstvu

Član 24

Zvanje sertifikovanog računovođe može steći i lice koje je steklo zvanje sertifikovanog računovođe kod organizacije koja je članica IFAC-a, pod uslovom da je program po kome je podnosilac zahtjeva stekao stručne kvalifikacije, ekvivalentan programu obuke i polaganja ispita Ministarstva, odnosno pravnog lica kojem je povjereno vršenje tih poslova.

Bliže uslove i način podnošenja dokumentacije za priznavanje sertifikata stečenih kod organizacije koja je članica IFAC-a ili IASB-a propisuje Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova.

III. POPIS IMOVINE I OBAVEZA

Popis imovine i obaveza

Član 25

Pravno lice je dužno na početku poslovanja popisati imovinu i obaveze i navesti njihove pojedinačne vrijednosti u količinama i u novčanom iznosu.

Pravno lice dužno je tokom poslovne godine, a najkasnije krajem poslovne godine, popisati imovinu i obaveze, sa popisanim stvarnim stanjem uskladiti knjigovodstveno stanje i zaključiti poslovne knjige na dan 31. decembar poslovne godine.

Osim popisa iz stava 2 ovog člana, pravno lice je dužno popisati imovinu i obaveze u slučajevima statusnih promjena, otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije.

Način i rokove vršenja popisa iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

IV. FINANSIJSKO IZVJEŠTAVANJE I DRUGI IZVJEŠTAJI

Primjena standarda finansijskog izvještavanja

Član 26

Velika pravna lica i pravna lica koja su subjekti od javnog interesa su dužna da sastavljaju finansijske iskaze po MRS, odnosno po MSFI, koje je objavio IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje.

Mikro, mala i srednja pravna lica koja nijesu subjekti od javnog interesa dužna su da sastavljaju finansijske iskaze u skladu sa MSFI za mala i srednja pravna lica, koje je objavio IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje.

Pravna lica iz stava 2 ovog člana mogu da sastavljaju finansijske iskaze i u skladu sa MSFI.

Ministarstvo odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje poslova iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da objavi početak primjene svakog MRS i MSFI odnosno MSFI za mala i srednja pravna lica.

Ministarstvo odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje poslova iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da do 31. januara tekuće godine javno objavi listu MRS i MSFI, odnosno MSFI za mala i srednja pravna lica koji se koriste za finansijsko izvještavanje za tu poslovnu godinu.

Godišnji finansijski izvještaji

Član 27

Pravno lice dužno je da sastavi godišnje finansijske iskaze za poslovnu godinu u obliku, sadržaju i na način propisan ovim zakonom.

Godišnje finansijske izvještaje čine:

1) iskaz o finansijskoj poziciji (bilans stanja);

2) iskaz o ukupnom rezultatu (bilans uspjeha);

3) iskaz o novčanim tokovima;

4) iskaz o promjenama na kapitalu;

5) napomene uz finansijske iskaze.

Uz iskaze iz stava 2 ovog člana priprema se i statistički aneks.

Mikro i mala pravna lica dužna su da sastave bilans stanja, bilans uspjeha, pojednostavljene napomene i statistički aneks.

Pravno lice koje na datum bilansa stanja ima dobit raspoloživu za raspodjelu članovima društva u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva dužno je da tu dobit unese u ostale rezerve iz dobiti za pokriće:

1) neotpisanih troškova razvoja iskazanih u aktivi, i

2) dobiti koja se može pripisati učešćima i koja je iskazana u bilansu uspjeha, u iznosu koji nije primljen niti se njegova isplata može zahtijevati ako standardi finansijskog izvještavanja dopuštaju ili zahtijevaju navedeni način iskazivanja troškova razvoja odnosno dobiti od učešća.

Sredstva raspoređena u ostale rezerve radi realizacije obaveza iz stava 5 tač. 1 i 2 ovog člana, ne smije biti dostupna za raspodjelu.

Godišnji finansijski izvještaji treba da obezbijede istinit i fer prikaz finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja pravnog lica.

Godišnje finansijske izvještaje pravno lice dužno je da sastavi i u slučajevima statusnih promjena, otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije nad pravnim licem, i to sa stanjem na dan koji prethodi danu nastanka statusne promjene, danu otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije.

Godišnji finansijski izvještaji sastavljaju se i za period od dana pokretanja postupka likvidacije do datuma završetka postupka likvidacije.

Sadržaj obrazaca iskaza iz stava 2 tač. 1 do 4 ovog člana, kao i napomene uz finansijske iskaze i pojednostavljene napomene propisuje Ministarstvo.

Konsolidovani iskazi

Član 28

Konsolidovani godišnji finansijski izvještaji su finansijski izvještaji grupe pravnih lica u kojoj jedno pravno lice

(u daljem tekstu: matično pravno lice) ima kontrolu (dominantan uticaj) nad jednim ili više zavisnih pravnih lica prilikom utvrđivanja finansijskih i poslovnih politika, a prikazuje grupu kao cjelinu.

Pravno lice koje ima sjedište u Crnoj Gori i koje u grupi pravnih lica predstavlja matično društvo dužno je da sastavi godišnje konsolidovane finansijske izvještaje, odnosno konsolidovani izvještaj menadžmenta.

Matično pravno lice dužno je da sastavlja, dostavlja i objavljuje konsolidovane finansijske izvještaje u skladu sa ovim zakonom, MRS i MSFI.

Matičnim pravnim licem, u smislu ovog zakona, smatra se pravno lice koje:

1) ima direktnu ili indirektnu većinu glasačkih prava u drugom pravnom licu;
2) ima pravo da imenuje ili razriješi većinu članova upravnog ili nadzornog odbora, ili izvršnog direktora drugog pravnog lica, kao član odnosno akcionar tog pravnog lica;
3) ima pravo da vrši odlučujuću kontrolu (dominantan uticaj) nad drugim pravnim licem čiji je akcionar ili član na osnovu ugovora zaključenog sa tim pravnim licem, na osnovu osnivačkog akta, ili statuta tog pravnog lica;
4) je ostvarivanjem prava glasa kao člana ili akcionara zavisnih pravnih lica imenovalo većinu članova uprave ili nadzornog odbora, upravnog odbora ili izvršnih direktora, odnosno drugog upravljačkog ili nadzornog tijela tih pravnih lica, koji su tu funkciju obavljali u prethodnoj poslovnoj godini i obavljaju je u tekućoj poslovnoj godini do sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja;
5) ima kontrolu nad većinom glasačkih prava akcionara ili članova u zavisnom pravnom licu na osnovu sporazuma s drugim akcionarima ili članovima u tom pravnom licu i istovremeno je akcionar ili član;
6) na jedinstvenoj osnovi na osnovu ugovora, osnivačkog akta ili statuta upravlja matičnim ili zavisnim pravnim licem, ili
7) je dužno da primjenjuje MSFI pojedinačno ili kao grupa i da u skladu sa tim standardima sastavlja konsolidovane finansijske izvještaje.

U slučajevima iz stava 4 tač. 1, 2, 4 i 5 ovog člana glasačkim pravima, pravima imenovanja, odnosno pravima razrješenja koje ima matično pravno lice dodaju se ekvivalentna prava njegovih zavisnih pravnih lica i prava koja imaju druga lica u svoje ime, a za račun pravnih lica ili njegovih zavisnih pravnih lica, a oduzimaju se ekvivalentna prava koja se vrše u ime lica koje nije matično pravno lice ili njegovo zavisno pravno lice ili ih pravno lice vrši u okviru ugovorenog obezbjeđenja plaćanja pod uslovom da pravno lice glasa u skladu sa nalogom, odnosno u interesu lica koje je dalo sredstvo obezbjeđenja plaćanja.

Radi utvrđivanja kontrole (dominantnog uticaja) matičnog pravnog lica iz stava 4 tač. 1, 4 i 5 ovog člana od ukupnih glasačkih prava u zavisnom pravnom licu oduzimaju se glasačka prava koja ima to zavisno pravno lice, njegovo zavisno pravno lice ili lice koje djeluje u svoje ime, a za račun tih pravnih lica.

Izuzeća od konsolidacije

Član 29

Matično pravno lice nije dužno da sastavlja konsolidovane godišnje finansijske izvještaje za male grupe pravnih lica.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, matično pravno lice dužno je da za male grupe pravnih lica koje obuhvataju subjekte od javnog interesa sastavlja konsolidovane godišnje finansijske izvještaje.

Matično pravno lice, koje je zavisno pravno lice drugog matičnog pravnog lica nije dužno da sastavlja konsolidovane godišnje finansijske izvještaje i konsolidovani izvještaj menadžmenta, (izuzeto pravno lice), ako matično pravno lice:

1) nije emitent hartija od vrijednosti i drugih finansijskih instrumenata kojima se trguje na organizovanom tržištu;
2) je pod kontrolom drugog matičnog pravnog lica iz države članice Evropske unije;
3) je u najmanje 90% vlasništvu drugog matičnog pravnog lica uz odobrenje preostalih članova pravnog lica;
4) sa zavisnim pravnim licima, osim pravnih lica koja se u skladu sa zakonom ne uključuju u konsolidaciju, predstavlja predmet konsolidacije u konsolidovanim finansijskim izvještajima drugog matičnog pravnog lica iz države članice Evropske unije;
5) objavljuje konsolidovane godišnje finansijske izvještaje, konsolidovane izvještaje menadžmenta i pripadajuće revizorske izvještaje.

Subjekti od javnog interesa, iz stava 2 ovog člana su:

- pravna lica koja emituju hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu;
- kreditne i druge finansijske institucije;
- osiguravajuća društva;
- pravna lica razvrstana u kategoriju velikih pravnih lica u skladu sa ovim zakonom;
- privredna društva čiji je osnivač ili većinski vlasnik država ili jedinica lokalne samouprave, a koja su razvrstana u velika i srednja pravna lica.

Revizija finansijskih iskaza

Član 30

Revizija godišnjih finansijskih i konsolidovanih finansijskih iskaza obavlja se u skladu sa propisima kojima se uređuje revizija.

Društvo za reviziju odnosno ovlašćeni revizor takođe daje:

1) mišljenje o usklađenosti izvještaja menadžmenta sa godišnjim finansijskim izvještajima za istu poslovnu godinu;
2) mišljenje da li je izvještaj menadžmenta sastavljen u skladu sa ovim zakonom;
3) izjavu da li je na osnovu poznavanja poslovanja i poslovnog okruženja pravnog lica revizor identifikovao značajne pogrešne prikaze, sa opisom prirode pogrešnih prikaza.

Odredbe stava 2 tač. 1, 2 i 3 ovog člana primjenjuju se i na konsolidovane izvještaje menadžmenta.

Revizor je dužan da izvrši reviziju djelova izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja iz člana 32 stav 1 tač. 3 i 4 ovog zakona i o tome da mišljenje, u skladu sa stavom 2 ovog člana.

Izvještaj menadžmenta

Član 31

Veliko pravno lice, srednje pravno lice i pravno lice koje emituje hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu, dužno je da sastavlja godišnji izvještaj menadžmenta i konsolidovani izvještaj menadžmenta.

Izvještaj menadžmenta iz stava 1 ovog člana sadrži:

1) kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture pravnog lica;
2) istinit prikaz razvoja, analize finansijskog položaja i rezultata poslovanja pravnog lica, uključujući finansijske i nefinansijske pokazatelje primjerene za određenu vrstu poslovne aktivnosti, kao i informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela;
3) informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine;
4) planirani budući razvoj;
5) podatke o aktivnostima istraživanja i razvoja, a posebno ulaganjima u obrazovanje zaposlenih;
6) informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udjela;
7) postojanje poslovnih jedinica;
8) podatke o finansijskim instrumentima koji se koriste ako su od značaja za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja i za utvrđivanje aktive, pasive, finansijskog stanja i dobiti ili gubitaka;
9) informacije o ciljevima i metodama upravljanja finansijskim rizikom pravnog lica, uključujući politiku izbjegavanja ili smanjenja gubitaka za svaku veću vrstu najavljene transakcije za koju se koristi zaštita od rizika;
10) informacije o izloženosti pravnog lica rizicima cijena, kreditnim rizicima, rizicima likvidnosti i rizicima novčanog toka;
11) ciljeve i politike u upravljanju finansijskim rizicima, rizicima i neizvjesnostima poslovanja, zajedno sa politikom zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita.

Pored informacija iz stava 2 tač. 1, 2 i 3 ovog člana, u konsolidovanom izvještaju menadžmenta, navode se podaci o:

1) stečenim sopstvenim akcijama ili udjelima, broju i nominalnoj vrijednosti ili, ako ne postoji nominalna vrijednost, knjigovodstvenoj vrijednosti svih akcija matičnog pravnog lica;

2) akcijama ili udjelima zavisnih pravnih lica tog matičnog pravnog lica ili lica koja djeluju u svoje ime, a za račun tih pravnih lica;

3) osnovnim karakteristikama sistema unutrašnje kontrole i upravljanja rizikom za pravna lica koja su uključena kao cjelina u konsolidaciju.

Godišnji izvještaj menadžmenta i konsolidovani izvještaj menadžmenta za akcionarska društva, velika pravna lica, osiguravajuća društva, kreditne i druge finansijske institucije, klirinško-depozitna društva, berze, investiciona društva, investicione fondove, društva za upravljanje investicionim fondovima, dobrovoljne penzione fondove, društva za upravljanje dobrovoljnim investicionim fondovima i druge kolektivne investicione šeme sadrži prikaz pravila korporativnog upravljanja koje koriste.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, srednja pravna lica nijesu dužna da u izvještaj menadžmenta uključe nefinansijske informacije.

Izvještaji iz stava 1 ovog člana dostavljaju se Poreskoj upravi do 31. marta, tekuće za prethodnu godinu.

Mikro i mala pravna lica i preduzetnici nijesu dužni da sastavljaju izvještaj menadžmenta.

Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

Član 32

Subjekti od javnog interesa dužni su da u godišnji izvještaj menadžmenta, kao poseban dio uključe:

1) izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja sa informacijama o:
   - kodeksu korporativnog upravljanja koji je pravno lice dužno da primjenjuje i gdje je javno dostupan,
   - kodeksu korporativnog upravljanja koji pravno lice dobrovoljno primjenjuje i gdje je javno dostupan,
   - primijenjenim mjerama korporativnog upravljanja čija primjena nije obavezna u skladu sa ovim zakonom;

2) izjavu o odstupanju od primjene obaveznog ili dobrovoljno prihvaćenog kodeksa korporativnog upravljanja, sa navođenjem djelova kodeksa korporativnog upravljanja od kojih odstupa sa razlozima za odstupanje;

3) opis glavnih elemenata sistema unutrašnje kontrole pravnog lica i upravljanja rizikom u odnosu na postupak finansijskog izvještavanja;

4) podatke o značajnim direktnim i indirektnim vlasnicima akcija pravnog lica, uključujući indirektno posjedovanje akcija u piramidalnim strukturama i uzajamnim udjelima, vlasnicima hartija od vrijednosti s posebnim pravima kontrole i opisom tih prava, ograničenjima prava glasa (ograničenja prava glasa na određeni procenat, broj glasova, periode ograničenja ostvarenja prava glasa) ili ako su u saradnji sa pravnim licem finansijska prava iz hartija od vrijednosti odvojena od njihovog posjedovanja, pravila imenovanja i opoziva članova uprave, odnosno izvršnih direktora, nadzornog, ili upravnog odbora i statutom izvršenim promjenama ovlašćenja članova uprave, izvršnih direktora, nadzornog ili upravnog odbora, naročito u pogledu emitovanja akcija pravnog lica ili sticanja sopstvenih akcija;

5) podatke o sastavu i radu izvršnih, upravljačkih i nadzornih tijela i njihovih odbora;

6) opis politike raznolikosti koja se primjenjuje u vezi sa organima upravljanja pravnog lica s obzirom na aspekte (životna dob, pol ili obrazovanje i struka), kao i navođenje ciljeva politike raznolikosti, načina na koji se ona sprovodi i rezultate u izvještajnom periodu, a ako se takva politika ne sprovodi, izvještaj mora da sadrži obrazloženje nesprovođenja.

Izvještaj o plaćanju naknada javnom sektoru

Član 33

Subjekat od javnog interesa koji obavlja djelatnost u sektoru vađenja ruda i kamena ili djelatnosti sječe šuma, dužan je da sačini i objavi izvještaj o plaćenim koncesionim i drugim naknadama nadležnom organu.

Obaveza iz stava 1 ovog člana, ne odnosi se na zavisna ili matična pravna lica, ako su plaćanja pravnih lica nadležnim organima uključena u konsolidovani izvještaj o plaćanjima nadležnim organima koji sastavlja matično pravno lice u skladu sa članom 34 ovog zakona.

Ako ukupna plaćanja pravnog lica iz stava 1 ovog člana, kao jednokratno plaćanje ili kao niz vezanih plaćanja, u novcu ili naturi, ne prelaze 100.000,00 € u poslovnoj godini, pravno lice nije dužno da sastavlja izvještaj o plaćanju koncesionih i drugih naknada.

Izvještaj o plaćanju nadležnim organima naročito sadrži podatke o djelatnostima iz stava 1 ovog člana i novčane iznose, i to:

1) ukupan iznos plaćen nadležnim organima;

2) ukupan novčani iznos po vrstama plaćanja i to:

- naknade za korišćenje prava;
- dividende;
- bonuse vezane uz ugovaranje, istraživanje i proizvodnju;
- naknade za licence, zakupnine i druge naknade za licence i/ili koncesije, ostale naknade i plaćanja za unapređenje infrastrukture;

3) ako se plaćanja vrše u skladu sa određenim projektom iskazuje se iznos plaćanja po vrstama iz tačke 2 ovog stava za svaki pojedinačni projekat kao i ukupan iznos plaćanja.

Plaćanja iz stava 4 ovog člana predstavljaju suštinu predmetnog plaćanja ili djelatnosti.

Ako su propisima dozvoljena nenovčana plaćanja javnom sektoru, tada je potrebno iskazati vrijednost takvog plaćanja i, gdje je moguće, količinu, a u napomenama navesti objašnjenje načina na koji je utvrđena iskazana vrijednost.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana dostavlja se Poreskoj upravi do 31. marta tekuće, za prethodnu poslovnu godinu.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana objavljuje se na internet stranici Poreske uprave.

Konsolidovani izvještaj o plaćanju naknada javnom sektoru

Član 34

Matična pravna lica koja imaju zavisna pravna lica iz člana 33 stav 2 ovog zakona, dužna su da sačine konsolidovane izvještaje o plaćanju naknada nadležnim organima.

U izvještaj iz stava 1 ovog člana, uključuju se samo plaćanja koja nastaju na osnovu obavljanja djelatnosti vađenja ruda i kamena ili djelatnosti sječe šuma.

Matično pravno lice nije dužno da sačini konsolidovani izvještaj iz stava 1 ovog člana:

1) za male grupe, osim ako za člana grupe ima subjekta od javnog interesa;

2) za srednje grupe, osim ako za člana grupe ima subjekta od javnog interesa;

3) ako je zavisno pravno lice član grupe i drugog matičnog pravnog lica sa sjedištem u Crnoj Gori.

Pravno lice, odnosno subjekat od javnog interesa, ne mora da bude uključen u konsolidovani izvještaj o plaćanjima nadležnim organima, ako:

1) je matično pravno lice usljed dugotrajnih ograničenja spriječeno da vrši prava na imovini tog pravnog lica ili na upravljanje tim pravnim licem;

2) podatke potrebne za sastavljanje konsolidovanog izvještaja o plaćanjima nadležnim organima ne može pribaviti bez nesrazmjerno visokih troškova ili znatnog kašnjenja;

3) se akcije, odnosno udjeli u tom pravnom licu drže isključivo radi preprodaje u kraćem roku.

Ograničenja iz stava 4 ovog člana primjenjuju se ako postoje smetnje u postupku konsolidacije.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana dostavlja se Poreskoj upravi do 31. maja tekuće, za prethodnu poslovnu godinu.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana objavljuje se na internet stranici Poreske uprave.

Nefinansijski izvještaj

Član 35

Velika pravna lica i matična pravna lica velike grupe koja u poslovnoj godini, na dan bilansa stanja imaju više od 500 zaposlenih, dužna su da u izvještaju menadžmenta ili kroz poseban nefinansijski izvještaj, uključe podatke i informacije koje se naročito odnose na:

1) kratak opis poslovnog modela pravnog lica;

2) opis politika pravnog lica u vezi sa socijalnim i kadrovskim pitanjima, pitanjima zaštite životne sredine, poštovanja ljudskih prava, borbu protiv korupcije, uključujući postupke osnovnih analiza koje se sprovode;

3) rezultate preduzetih mjera;

4) osnovne rizike povezane sa pitanjima iz tačke 2 ovog stava, koji se odnose na poslovanje pravnog lica, uključujući, kad je potrebno poslovne odnose, proizvode ili usluge koji mogu prouzrokovati negativne učinke u tim oblastima, kao i način upravljanja tim rizicima;

5) nefinansijske ključne pokazatelje uspješnosti od značaja za određeno poslovanje.

Ako organi upravljanja i nadzorni odbor ocijene da objavljivanje-uključivanje informacija o predstojećim poslovnim događajima ili pitanjima tokom pregovora mogu nanijeti ozbiljnu štetu poslovnom položaju pravnog

lica, uz obrazloženje razloga, mogu iz izvještaja menadžmenata ili nefinansijskog izvještaja te informacije isključiti.

Pravno lice koje je zavisno pravno lice nije dužno da sačinjava izvještaj iz stava 1 ovog člana, ako je uključeno u konsolidovani izvještaj menadžmenta ili poseban nefinansijski izvještaj drugog pravnog lica, sastavljen u skladu sa članom 31 ovog zakona.

Ako pravno lice podatke i informacije iz stava 1 ovog člana objavi sa izvještajem menadžmenta iz člana 31 stav 1 ovog zakona ili na internet stranici na koju se upućuje u izvještaju menadžmenta u roku koji nije duži od šest mjeseci od dana bilansa stanja nije dužno da pripremi poseban nefinansijski izvještaj.

Ovlašćeni revizor ili društvo za reviziju, dužni su da u postupku revizije provjere da li je dostavljen izvještaj menadžmenta ili poseban nefinansijski izvještaj.

Obveznici izrade izvještaja o informacijama o porezu na dobit

Član 36

Krajnje matično pravno lice čiji konsolidovani prihod, iskazan u godišnjim konsolidovanim finansijskim izvještajima, za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine prelazi ukupno 750.000.000,00 eura sastavlja, objavljuje i čini dostupnim izvještaj o informacijama o porezu na dobit za posljednju od te dvije uzastopne poslovne godine.

Obaveza iz stava 1 ovog člana prestaje ako ukupni konsolidovani prihod, iskazan u godišnjim konsolidovanim finansijskim izvještajima, ne prelazi 750.000.000,00 eura za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine.

Samostalno pravno lice čiji prihod, iskazan u godišnjim finansijskim izvještajima, za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine prelazi ukupno 750.000.000,00 eura sastavlja, objavljuje i čini dostupnim izvještaj o informacijama o porezu na dobit za posljednju od te dvije uzastopne poslovne godine.

Obaveza iz stava 3 ovog člana prestaje ako prihod, iskazan u godišnjim finansijskim izvještajima, ne prelazi 750.000.000,00 eura za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine.

Obaveze iz st. 1 i 3 ovog člana ne odnose se na samostalno pravno lice ili krajnje matično pravno lice i njegova povezana pravna lica ako takva pravna lica, uključujući njegove podružnice, imaju registrovano sjedište ili stalno mjesto poslovanja ili stalnu poslovnu aktivnost samo na području Crne Gore i ni u jednoj drugoj poreskoj jurisdikciji.

Obaveze iz st. 1 i 3 ovog člana ne odnose se na samostalno pravno lice i krajnje matično pravno lice ako to pravno lice ili njegova povezana pravna lica objavljuju izvještaj u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija, a kojim su obuhvaćene informacije o svim njihovim aktivnostima i, u slučaju krajnjeg matičnog pravnog lica, o aktivnostima povezanih pravnih lica uključenih u godišnje konsolidovane finansijske izvještaje.

Srednje i veliko pravno lice koje je zavisno pravno lice pod kontrolom krajnjeg matičnog pravnog lica, na koga se primjenjuje pravo treće zemlje, čiji konsolidovani prihod iskazan u godišnjim konsolidovanim finansijskim izvještajima, za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine prelazi ukupno 750.000.000,00 eura objavljuje i čini dostupnim izvještaj o informacijama o porezu na dobit koji se odnosi na to krajnje matično pravno lice za posljednju od te dvije uzastopne poslovne godine.

Ako informacije ili izvještaj iz stava 7 ovog člana nijesu dostupne, srednje i veliko pravno lice koje je zavisno pravno lice dužno je da zatraži od krajnjeg matičnog pravnog lica sve informacije potrebne da bi se ispunila obaveza iz stava 7 ovog člana.

Ako krajnje matično pravno lice ne dostavi sve potrebne informacije iz stava 7 ovog člana, srednje i veliko pravno lice koje je zavisno pravno lice sastavlja, objavljuje i čini dostupnim izvještaj o informacijama o porezu na dobit koji sadrži sve informacije koje posjeduje, koje je dobilo ili pribavilo zajedno sa izjavom u kojoj se navodi da krajnje matično pravno lice nije stavilo na raspolaganje potrebne informacije.

Obaveza iz stava 7 ovog člana prestaje ako ukupni konsolidovani prihod krajnjeg matičnog pravnog lica iskazan u godišnjim konsolidovanim finansijskim izvještajima ne prelazi 750.000.000,00 eura za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine.

Podružnica koju je u Crnoj Gori otvorilo pravno lice na kojega se primjenjuje pravo treće zemlje i koji ima pravni oblik uporediv sa društvom kapitala, kako je uređeno zakonom kojim se uređuju privredna društva, objavljuje i čini dostupnim izvještaj o informacijama o porezu na dobit koji se odnosi na krajnje matično pravno lice ili na samostalno pravno lice iz stava 16 tačka 1 al. 1 i 2 ovog člana za posljednju od te dvije uzastopne poslovne godine.

Ako informacije ili izvještaj iz stava 11 ovog člana nijesu dostupni, osoba ovlašćena da u poslovanju podružnice zastupa osnivača, a u vezi sa objavljivanjem iz člana 38 stav 2 ovog zakona, zahtijeva od krajnjeg matičnog

pravnog lica ili od samostalnog pravnog lica iz stava 16 tačka 1 al. 1 i 2 ovog člana dostavljanje svih informacija koje su potrebne kako bi ta osoba mogla ispuniti svoju obavezu.

Ako nijesu dostavljene sve potrebne informacije, podružnica sastavlja, objavljuje i čini dostupnim izvještaj o informacijama o porezu na dobit koji sadrži sve informacije koje posjeduje, koje je dobila ili pribavila zajedno sa izjavom u kojoj se navodi da krajnje matično pravno lice ili samostalno pravno lice iz stava 16 tačka 1 al. 1 i 2 ovog člana nije stavilo na raspolaganje potrebne informacije.

Obaveze iz st. 11, 12 i 13 ovog člana odnose na podružnicu čiji neto prihod za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine prelazi pokazatelj iz člana 7 stav 2 tačka 2 ovog zakona.

Obaveze iz st. 11 do 14 ovog člana se ne primjenjuju ako neto prihod za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine ne prelazi pokazatelj iz člana 7 stav 2 tačka 2 ovog zakona.

Obaveze iz st. 11 do 14 ovog člana primjenjuju se na podružnicu samo ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

1) pravno lice koje je osnovalo podružnicu je:

- povezano pravno lice u okviru grupe na čije se krajnje matično pravno lice primjenjuje pravo treće zemlje i čiji konsolidovani prihod iskazan u godišnjim konsolidovanim finansijskim izvještajima, za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine, prelazi ukupno 750.000.000,00 eura ili
- samostalno pravno lice čiji prihod iskazan u godišnjim konsolidovanim finansijskim izvještajima, za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine, prelazi ukupno 750.000.000,00 eura i

2) krajnje matično pravno lice iz tačke 1 alineja 1 ovog stava nema zavisno srednje ili veliko pravno lice iz stava 7 ovog člana.

Obaveze iz st. 11 do 14 ovog člana se ne primjenjuju ako kriterijum iz stava 16 tačka 1 al. 1 i 2 ovog člana više nije ispunjen za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine.

Obaveze iz st. 7, 8 i 9 i st. 11 do 14 ovog člana se ne primjenjuju ako je krajnje matično pravno lice ili samostalno pravno lice na koje se primjenjuje pravo treće zemlje sastavio izvještaj o informacijama o porezu na dobit u skladu sa članom 37 ovog zakona i ako izvještaj o informacijama o porezu na dobit ispunjava sljedeće kriterijume:

1) dostupno je javnosti, besplatno i u mašinski čitljivom formatu za izvještavanje:

- na internetskoj stranici krajnjeg matičnog pravnog lica ili samostalnog pravnog lica,
- na crnogorskom i/ili engleskom jeziku,
- najkasnije 12 mjeseci nakon datuma bilansa stanja poslovne godine za koju se izvještaj o informacijama o porezu na dobit sastavlja, i

2) u njemu se navode naziv i sjedište zavisnog pravnog lica ili naziv i adresa podružnice na koje se primjenjuje pravo Crne Gore ili druge države koja je članica EU i koja je objavila izvještaj o informacijama o porezu na dobit u skladu sa stavom 1 ovog člana i čl. 38 i 42 ovog zakona.

Zavisno pravno lice ili podružnica na koju se ne primjenjuju odredbe st. 7 do 9 i 11 do 14 ovog člana objavljuje i čini dostupnim izvještaj o informacijama o porezu na dobit ako je jedina svrha takvog zavisnog pravnog lica ili podružnice izbjegavanje zahtjeva u vezi sa izvještavanjem o informacijama o porezu na dobit.

Sadržaj izvještaja o informacijama o porezu na dobit

Član 37

Izvještaj o informacijama o porezu na dobit koje se zahtijeva u skladu sa članom 36 ovog zakona sadrži informacije koje se odnose na sve aktivnosti samostalnog pravnog lica ili krajnjeg matičnog pravnog lica, uključujući aktivnosti svih povezanih pravnih lica konsolidovanih u godišnjim finansijskim izvještajima za relevantnu poslovnu godinu.

Informacije iz stava 1 ovog člana su:

1) naziv krajnjeg matičnog pravnog lica ili samostalnog pravnog lica, oznaka poslovne godine, valuta koja se upotrebljava za prezentaciju izvještaja i, ako postoji, popis svih zavisnih pravnih lica konsolidovanih u godišnjim finansijskim izvještajima krajnjeg matičnog pravna lica za relevantnu poslovnu godinu, sa registrovanim sjedištem u Evropskoj uniji ili u poreskim jurisdikcijama nekooperativnim u poreske svrhe;

2) kratak opis vrste aktivnosti;

3) prosječan broj radnika na puno radno vrijeme;

4) prihod koji obuhvata transakcije sa povezanim društvima, a koje treba izračunati kao:

a) zbir neto prihoda, ostalih poslovnih prihoda, prihoda od participirajućih udjela, isključujući dividende

primljene od povezanih pravnih lica, prihoda od drugih ulaganja i zajmova koji su dio dugoročnih sredstava, drugih prihoda od kamata i sličnih, ili

b) prihod kako je uređen okvirom za finansijsko izvještavanje na osnovu kojeg se pripremaju godišnji finansijski izvještaji, isključujući vrijednosna usklađivanja i dividende primljene od povezanih pravnih lica;

5) iznos dobiti ili gubitka prije oporezivanja;

6) iznos obračunatog poreza na dobit tokom relevantne poslovne godine, koji treba izračunati kao tekući poreski rashod koji je priznat u vezi sa oporezivom dobiti ili gubitkom poslovne godine pravnog lica i podružnica u relevantnoj poreskoj jurisdikciji, pri čemu se tekući poreski rashod odnosi samo na aktivnosti pravnog lica u relevantnoj poslovnoj godini i ne uključuje odložene poreze ili rezervisanja za neizvjesne poreske obaveze;

7) iznos plaćenog poreza na dobit na novčanoj osnovi, koji treba izračunati kao iznos poreza na dobit koji su pravna lica i podružnice u relevantnoj poreskoj jurisdikciji platili tokom relevantne poslovne godine, pri čemu plaćeni porez uključuje porez po odbitku koji su platili druga pravna lica u odnosu na plaćanja pravnim licima i podružnicama unutar grupe; i

8) iznos akumulirane dobiti na kraju relevantne poslovne godine, pri čemu akumulirana dobit predstavlja zbir dobiti iz proteklih poslovnih godina i iz relevantne poslovne godine za koju još nije odlučeno o raspodjeli, a u slučaju podružnica, akumulirana dobit je dobit pravnog lica koji je osnovao podružnicu.

Informacije iz stava 2 ovog člana mogu se prijaviti u skladu sa smjernicama za izvještavanje utvrđenim propisima koji regulišu administrativnu saradnju u oblasti oporezivanja između Crne Gore, država članica i poreskih jurisdikcija van Evropske unije, ukoliko su ove smjernice propisane zakonom kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica.

Informacije iz stava 2 ovog člana iskazuju se korišćenjem zajedničkog šablona i mašinski čitljivih formata za izvještavanje, u skladu sa propisma Evropske unije.

U izvještaju o informacijama o porezu na dobit iskazuju se informacije iz st. 2 ili 3 ovog člana, posebno za svaku državu članicu.

Ako država članica obuhvata nekoliko poreskih jurisdikcija, informacije se prikupljaju na nivou države članice.

U izvještaju o informacijama o porezu na dobit iskazuju se i informacije iz st. 2 ili 3 ovog člana, zasebno za svaku poresku jurisdikciju koja je 1. marta poslovne godine za koju se izvještaj sastavlja navedena kao nekooperativna jurisdikcija u poreske svrhe.

U izvještaju o informacijama o porezu na dobit iskazuju se i informacije iz st. 2 ili 3 ovog člana na zbirnoj osnovi za ostale poreske jurisdikcije.

Informacije se pripisuju svakoj relevantnoj poreskoj jurisdikciji na osnovu registrovanog sjedišta, postojanja stalnog mjesta poslovanja ili stalne poslovne aktivnosti koja, s obzirom na aktivnosti grupe ili samostalnog pravnog lica, može podlijegati obavezi poreza na dobit u toj poreskoj jurisdikciji.

Ako aktivnosti nekoliko povezanih pravnih lica podliježu porezu na dobit u jednoj poreskoj jurisdikciji, informacije koje se pripisuju toj poreskoj jurisdikciji predstavljaju zbir informacija koje se odnose na takve aktivnosti svakog povezanog pravna lica i njihovih podružnica u toj poreskoj jurisdikciji.

Informacije o jednoj određenoj aktivnosti ne smiju se pripisivati istovremeno u više poreskih jurisdikcija.

Jedna ili više informacija koje se moraju objaviti u skladu sa st. 2 ili 3 ovog člana mogu se privremeno izostaviti iz izvještaja o informacijama o porezu na dobit ako bi se njihovim otkrivanjem ozbiljno naštetilo poslovnom položaju pravnog lica na kojeg se taj izvještaj odnosi.

Svako izostavljanje informacija iz stava 12 ovog člana mora se jasno navesti u izvještaju o informacijama o porezu na dobit zajedno sa obrazloženjem za izostavljanje.

Sve izostavljene informacije u skladu sa stavom 12 ovog člana moraju se objaviti u kasnijem izvještaju o informacijama o porezu na dobit, a najkasnije pet godina od datuma izvornog izostavljanja.

Informacije koje se odnose na nekooperativne jurisdikcije u poreske svrhe iz stava 7 ovog člana nikada se ne smiju izostaviti.

U izvještaj o informacijama o porezu na dobit može se uključiti, u slučaju krajnjeg matičnog pravnog lica, na nivou grupe, opšti prikaz u kojem se navode objašnjenja eventualnih bitnih odstupanja između iznosa objavljenih na osnovu stava 2 tač. 6 i 7 ovog člana, uzimajući pritom u obzir, prema potrebi, odgovarajuće iznose iz prethodnih poslovnih godina.

U izvještaju o informacijama o porezu na dobit navodi se je li pripremljen u skladu sa st. 2 ili 3 ovog člana.

Bližu formu i sadržaj izvještaja o informacijama o porezu na dobit propisuje Ministarstvo.

Sadržaj liste nekooperativnih jurisdikcija u poreske svrhe propisuje Ministarstvo, u skladu sa propisima Evropske unije.

Objavljivanje i javna dostupnost

Član 38

Izvještaj o informacijama o porezu na dobit iz člana 36 st. 1, 3, 7, 11 i 19 ovog zakona, ili izjava iz člana 36 st. 9 i 13 ovog zakona objavljuju se u roku od 5 mjeseci od datuma bilansa stanja za poslovnu godinu za koju se izvještaj o informacijama o porezu na dobit sastavlja i moraju da budu dostupni najmanje pet uzastopnih godina od dana objavljivanja.

Izvještaj o informacijama o porezu na dobit i izjava koju objavljuju pravna lica u skladu sa stavom 1 ovog člana moraju da budu besplatni i javno dostupni najkasnije pet mjeseci nakon datuma bilansa stanja za poslovnu godinu za koju je izvještaj o informacijama o porezu na dobit sastavljen i to na internetskoj stranici:

1) pravnog lica ako se primjenjuje član 36 st. 1 i 3 ovog zakona;

2) zavisnog pravnog lica ili povezanog pravnog lica ako se primjenjuje član 36 stav 7 ovog zakona; ili

3) podružnice ili pravnog lica koje je osnovalo podružnicu ili povezano pravno lice ako se primjenjuje član 36 stav 11 ovog zakona.

Odredbe stava 2 ovog člana ne primjenjuju se ako je izvještaj o informacijama o porezu na dobit, koji je objavljen u skladu sa stavom 1 ovog člana, besplatno i javno dostupan u mašinski čitljivom formatu za izvještavanje.

Internet stranica pravnog lica i podružnice iz stava 2 ovog člana mora da sadrži informaciju o izuzeću iz stava 3 ovog člana.

Izjava ovlašćenog revizora

Član 39

Ovlašćeni revizor ili društvo za reviziju dužno je da u posebnom dijelu revizorskog izvještaja ili posebnom izvještaju uz revizorski izvještaj navede da li je za poslovnu godinu koja prethodi poslovnoj godini za koju su pripremljeni godišnji finansijski izvještaji koji su predmet zakonske revizije objavljen izvještaj o informacijama o porezu na dobit i ako jeste, da li je objavljen u skladu sa članom 38 ovog zakona.

Usvajanje i odgovornost za finansijske izvještaje

Član 40

Finansijske izvještaje usvaja skupština ili drugi nadležni organ pravnog lica, odnosno preduzetnik.

Članovi upravnih i nadzornih organa pravnog lica kolektivno su odgovorni za istinito i pošteno prikazivanje:

- godišnjih finansijskih izvještaja, izvještaja menadžmenta, izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, izvještaja o plaćanjima javnom sektoru i izvještaja o informacijama o porezu na dobit; i
- konsolidovanih finansijskih izvještaja, konsolidovanih izvještaja menadžmenta, konsolidovanih izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, konsolidovanog izvještaja o plaćanjima javnom sektoru.

Preduzetnik je lično odgovoran za istinito i pošteno prikazivanje godišnjih finansijskih izvještaja.

Finansijske izvještaje potpisuje zakonski zastupnik pravnog lica, odnosno preduzetnik.

Lice iz člana 15 i člana 18 stav 2 tačka 3 ovog zakona je odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza u skladu sa ovim zakonom, MRS, MSFI odnosno MSFI za MSP i poštovanje odgovarajućih profesionalnih standarda i pravila.

Jezik i valuta izvještavanja

Član 41

Poslovne knjige, godišnji finansijski izvještaji, godišnji konsolidovani finansijski izvještaji, izvještaj menadžmenta i drugi izvještaji u skladu sa ovim zakonom kao i sve ostale finansijske i nefinansijske informacije sastavljaju se na crnogorskom jeziku.

Iznosi u poslovnim knjigama, godišnjim finansijskim izvještajima, godišnjim konsolidovanim finansijskim izvještajima, izvještajima menadžmenta i drugim izvještajima u skladu sa ovim zakonom kao i druge finansijske informacije izražavaju se u službenoj valuti Crne Gore.

Valuta koja se upotrebljava u izvještaju o informacijama o porezu na dobit je valuta u kojoj su iskazani godišnji konsolidovani finansijski izvještaji krajnjeg matičnog pravnog lica ili godišnji finansijski izvještaji samostalnog pravnog lica.

Izvještaj o informacijama o porezu na dobit može se objaviti u valuti koja je različita od valute koja se upotrebljava u godišnjim finansijskim izvještajima, osim u slučaju navedenom u članu 36 st. 8 i 9 ovog zakona, gdje je valuta koja se upotrebljava u izvještaju o informacijama o porezu na dobit valuta u kojoj zavisno pravno lice objavljuje svoje godišnje finansijske izvještaje.

V. DOSTAVLJANJE I OBJAVLJIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Dostavljanje finansijskih izvještaja

Član 42

Pravno lice dužno je da dostavlja finansijske iskaze, izvještaj menadžmenta i druge izvještaje, osim izvještaja o informacijama o porezu na dobit, u skladu sa ovim zakonom u pisanom i elektronskom obliku Poreskoj upravi najkasnije do 31. marta tekuće, za prethodnu godinu.

Pravno lice dužno je da konsolidovane finansijske izvještaje, konsolidovani izvještaj menadžmenta i druge konsolidovane izvještaje u skladu sa ovim zakonom u pisanom i elektronskom obliku dostavi Poreskoj upravi najkasnije do 31. maja tekuće, za prethodnu godinu.

Pravno lice dužno je da u slučaju statusne promjene, stečaja ili dobrovoljne likvidacije dostavi finansijske iskaze Poreskoj upravi u roku od 90 dana od dana koji prethodi statusnoj promjeni, otvaranju stečajnog postupka ili pokretanju postupka likvidacije.

Pravno lice dužno je da dostavlja izvještaj o informacijama o porezu na dobit u pisanom i elektronskom obliku Poreskoj upravi najkasnije do 31. maja tekuće, za prethodnu godinu.

Uz iskaze iz st. 1, 2 i 3 ovog člana dostavlja se i statistički aneks.

Poreska uprava je dužna da izvještaje pravnih lica iz st. 1 do 4 ovog člana objavljuje na svojoj internet stranici.

Mikro i mala pravna lica dužna su da Poreskoj upravi dostave bilans stanja, bilans uspjeha, pojednostavljene napomene i statistički aneks.

Pravno lice koje emituje hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu, kao i matično pravno lice koje je dužno da sastavlja konsolidovane finansijske iskaze, dužno je da u pisanom i elektronskom obliku sačinjava i dostavlja Komisiji za tržište kapitala Crne Gore (u daljem tekstu: Komisija) godišnje i kvartalne finansijske izvještaje.

Finansijske izvještaje iz stava 8 ovog člana, Komisija objavljuje na svojoj internet stranici.

Kreditne i druge finansijske institucije su dužne da, u pisanom i elektronskom obliku, sačinjavaju i dostavljaju godišnje i kvartalne finansijske izvještaje Centralnoj banci Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka), a osiguravajuća društva, u pisanom i elektronskom obliku, sačinjavaju i dostavljaju godišnje i kvartalne finansijske izvještaje Agenciji za nadzor osiguranja (u daljem tekstu: Agencija).

Finansijske izvještaje iz stava 10 ovog člana Centralna banka i Agencija objavljuju na svojim internet stranicama.

Na postupke koji se vode elektronskim putem primjenjuju se zakoni kojima se uređuje elektronska uprava, elektronska identifikacija i elektronski potpis, elektronski dokument, elektronska trgovina, informaciona bezbjednost, slobodan pristup informacijama i zaštita podataka o ličnosti.

Sadržaj, rokove i način sačinjavanja i dostavljanja iskaza iz stava 8 ovog člana utvrđuje Komisija, sadržaj, rokove i način sačinjavanja i dostavljanja izvještaja kreditnih i drugih finansijskih institucija iz stava 10 ovog člana propisuje Centralna banka, a sadržaj, rokove i način sačinjavanja i dostavljanja izvještaja osiguravajućih društava utvrđuje Agencija.

VI. SAVJET ZA RAČUNOVODSTVO

Savjet za računovodstvo

Član 43

Praćenje i unapređenje računovodstvene prakse vrši Savjet za računovodstvo (u daljem tekstu: Savjet).

Nadležnost Savjeta

Član 44

Savjet:

1) razmatra i zauzima stavove o pitanjima razvoja i unapređivanja računovodstvene prakse u Crnoj Gori;
2) prati proces primjene MRS, MSFI i MSFI za MSP, i predlaže rješenja za eventualne probleme koji mogu da nastanu u postupku primjene tih standarda;
3) prati proces primjene direktiva Evropske unije iz oblasti računovodstva i finansijskog izvještavanja i daje preporuke za odgovarajuća rješenja za nacionalno zakonodavstvo;
4) prati proces primjene ovog zakona i podzakonskih akata donijetih na osnovu njega i daje preporuke Ministarstvu za rješavanje eventualnih problema koji mogu da nastanu pri primjeni te regulative;
5) pruža savjete licima koja kreiraju politiku, regulatorima i državnim organima;
6) razmatra izvještaje i daje preporuke Ministarstvu u vezi pitanja koja se tiču vođenja registra odnosno izdavanja i oduzimanja dozvola za pružanje računovodstvenih usluga;
7) prati kvalitet tržišta i konkurencije na tržištu pružanja računovodstvenih usluga i daje predloge za njegovo unapređenje;
8) daje mišljenje na program kontinuiranog profesionalnog usavršavanja;
9) vrši i druge poslove od značaja za ostvarivanje i unapređenje računovodstvene prakse u Crnoj Gori.

Savjet razmatra i daje izjašnjenja o predlozima zakona i drugih propisa od značaja za računovodstvo i dostavlja ih Ministarstvu.

Rad Savjeta

Član 45

Rad Savjeta je javan.

Savjet svoje zaključke, preporuke i mišljenja objavljuje na svojoj internet stranici.

Savjet do 31. decembra tekuće za narednu godinu, donosi godišnji program rada i, do 31. marta tekuće za prethodnu godinu, izvještaj o radu, koji dostavlja Vladi.

Godišnji program rada i izvještaj o radu Savjet objavljuje na svojoj internet stranici.

Savjet donosi poslovnik o radu, kojim se uređuje organizacija i način rada Savjeta.

Administrativno-tehničke poslove za potrebe Savjeta obavlja Ministarstvo.

Sastav i imenovanje Savjeta

Član 46

Savjet ima pet članova koje, na predlog ministra finansija, imenuje i razrješava Vlada.

Najmanje jedan član Savjeta mora posjedovati zvanje sertifikovanog računovođe.

Za člana Savjeta može biti imenovano lice, koje:

1) ima završen najmanje VII-1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija u obimu 240 kredita CSPK-a, iz oblasti društvenih nauka, podoblast ekonomija;
2) ima najmanje tri godine radnog iskustva na rukovodećim poslovima u oblasti računovodstva i finansijskog izvještavanja ili sedam godina radnog iskustva u ovim oblastima odnosno na poslovima revizije;
3) nije osuđivano za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje poslova iz nadležnosti Savjeta.

Uz predlog za imenovanje članova Savjeta dostavljaju se dokazi o ispunjenosti uslova iz st. 2 i 3 ovog člana.

Članovi Savjeta imenuju se na period od četiri godine, uz mogućnost ponovnog imenovanja istog lica.

Finansiranje Savjeta

Član 47

Sredstva za rad Savjeta obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore.

Zaštita tajnosti podataka

Član 48

Članovi Savjeta dužni su da čuvaju tajnost podataka koje saznaju u obavljanju poslova iz nadležnosti Savjeta u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Odredba stava 1 ovog člana, odnosi se i na članove Savjeta čije članstvo u Savjetu je prestalo.

VII. PROCJENA VRIJEDNOSTI

Objektivna procjena vrijednosti

Član 49

Procjena vrijednosti je djelatnost objektivne procjene vrijednosti imovine pravnog i fizičkog lica i preduzetnika i to: nepokretnosti, postrojenja, opreme, ostale imovine i kapitala za potrebe računovodstvenih izvještaja i druge potrebe, u skladu sa metodologijom za procjenu vrijednosti imovine koju obavlja ovlašćeni procjenjivač.

Organi državne uprave, nadležni organi jedinica lokalne samouprave i ovlašćeni organi javnih službi, dužni su da u postupku procjene državne imovine, imovine pravnih i fizičkih lica, u skladu sa zakonom, primjenjuju metodologiju iz stava 1 ovog člana.

Metodologiju iz stava 1 ovog člana u skladu sa Međunarodnim standardima za procjenu vrijednosti i Evropskim standardima za procjenu vrijednosti propisuje Ministarstvo.

Licenciranje procjenjivača

Član 50

Procjenu vrijednosti iz člana 49 ovog zakona može da vrši fizičko lice koje ima zvanje ovlašćenog procjenjivača i licencu za obavljanje procjene vrijednosti (u daljem tekstu: licenca), izdatu od Ministarstva, odnosno pravnog lica kojem je povjereno vršenje tih poslova.

Ovlašćeni procjenjivač je dužan da procjenu vrijednosti imovine pravnog i fizičkog lica i preduzetnika i to: nepokretnosti, postrojenja, opreme, ostale imovine i kapitala, za računovodstvene i druge potrebe vrši istinito, objektivno i tačno, u skladu sa Međunarodnim standardima za procjenu vrijednosti i Evropskim standardima za procjenu vrijednosti.

Sticanje zvanja ovlašćenog procjenjivača

Član 51

Polaganje ispita za sticanje zvanja ovlašćenog procjenjivača organizuje Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova, a koje je član Savjeta za međunarodne standarde procjene vrijednosti (International Valuation Standards Council - IVSC) ili Evropskog udruženja procjenjivača (The European Group of Valuers&squot; Associations - TEGOVA).

Način sticanja zvanja, program polaganja ispita i druga pitanja od značaja za sticanje zvanja ovlašćenog procjenjivača propisuje Ministarstvo.

Zvanje ovlašćenog procjenjivača

Član 52

Zvanje ovlašćenog procjenjivača može steći fizičko lice koje ima položen ispit za procjenu vrijednosti u skladu sa programom koji utvrdi Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova.

Ispit iz stava 1 ovog člana polaže se pred komisijom koju obrazuje Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova.

Sadržaj uvjerenja o položenom ispitu iz stava 1 ovog člana (u daljem tekstu: uvjerenje), sastav i način rada komisije, visinu naknade za polaganje ispita iz stava 1 ovog člana i dokumentaciju koja se podnosi za izdavanje uvjerenja propisuje Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova.

Za polaganje ispita iz stava 1 ovog člana plaća se naknada.

Naknadu iz stava 4 ovog člana plaća podnosilac zahtjeva za polaganje ispita iz stava 1 ovog člana.

Predsjednik i članovi komisije za polaganje ispita iz stava 1 ovog člana imaju pravo na naknadu.

Izdavanje licence za vršenje procjene vrijednosti

Član 53

Ministarstvo može izdati licencu za obavljanje procjene vrijednosti na zahtjev lica koje:

1) je steklo zvanje ovlašćenog procjenjivača;

2) ima najmanje VII-1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija;

3) ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima procjene vrijednosti;

4) nije osuđivano za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje poslova procjene vrijednosti.

Licu koje ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo izdaje licencu u roku od 15 dana, od dana podnošenja urednog zahtjeva.

Način izdavanja licence, sastav i način rada komisije za izdavanje licence, i dokumentaciju koja se podnosi za izdavanje licence propisuje Ministarstvo.

Osiguranje od odgovornosti procjenjivača

Član 54

Ovlašćeni procjenjivač dužan je da prije početka vršenja poslova zaključi ugovor o obaveznom osiguranju od odgovornosti za štetu koju bi svojim radom mogao da prouzrokuje licu za čije potrebe vrši procjenu vrijednosti.

Sumu osiguranja iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Registar ovlašćenih procjenjivača

Član 55

Ovlašćeni procjenjivač upisuje se u registar ovlašćenih procjenjivača, koji vodi Ministarstvo i objavljuje ga na svojoj internet stranici u otvorenom formatu.

Registar ovlašćenih procjenjivača sadrži:

1) ime, prezime, prebivalište odnosno boravište ovlašćenog procjenjivača;

2) broj i datum izdavanja rješenja o licenci za obavljanje procjene vrijednosti i organ koji je izdao licencu;

3) broj i datum izdavanja rješenja o oduzimanju licence za obavljanje procjene vrijednosti i organ koji je izdao licencu.

Ovlašćeni procjenjivač dužan je da o promjeni podataka upisanih u registar ovlašćenih procjenjivača, obavijesti Ministarstvo, najkasnije u roku od sedam dana od dana nastale promjene.

Oduzimanje licence ovlašćenom procjenjivaču

Član 56

Ministarstvo će oduzeti licencu ovlašćenom procjenjivaču koji poslove procjene vrijednosti vrši nestručno, neobjektivno i nesaglasno Međunarodnim standardima za procjenu vrijednosti i Evropskim standardima za procjenu vrijednosti.

Ministarstvo će oduzeti licencu ovlašćenom procjenjivaču koji je osuđen za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje poslova procjene vrijednosti.

Licu iz st. 1 i 2 ovog člana kojem je Ministarstvo oduzelo licencu zabranjeno je da vrši poslove procjene vrijednosti.

Rješenje o ukidanju rješenja o izdavanju licence ovlašćenom procjenjivaču donosi Ministarstvo.

Protiv rješenja iz stava 4 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Angažovanje ovlašćenog procjenjivača

Član 57

Uslovi angažovanja ovlašćenog procjenjivača se dogovaraju između naručioca procjene i ovlašćenog procjenjivača u pisanom obliku u formi ugovora o angažovanju, prije nego što se naručiocu procjene dostave podaci za potrebe procjene.

Ugovorom o angažovanju naručilac procjene i ovlašćeni procjenjivač definišu predmet, svrhu i datum procjene, metodologiju procjene, ko ima pristup izvještaju o procjeni, ograničenja procjene i izvještaja kao i naknadu za ugovoreni posao.

Naknada za angažovanje ovlašćenog procjenjivača za ugovoreni posao mora biti fiksna i nezavisna od rezultata procjene.

Sadržaj izvještaja o procjeni

Član 58

Izvještaj o procjeni mora da sadrži sljedeće:

1) identitet naručioca izvještaja o procjeni, uključujući naziv, adresu i ovlašćeno lice ispred naručioca;

2) identitet ostalih korisnika izvještaja o procjeni, ukoliko postoje;

3) identitet ovlašćenog procjenjivača, i to:

- u slučaju pravnog lica naziv pravnog lica i adresu, uz navođenje imena fizičkog lica koje mora biti ovlašćeni procjenjivač i koje će izvršiti procjenu za pravno lice;
- u slučaju fizičkog lica ime, prezime i kvalifikacije ovlašćenog procjenjivača.

4) precizno naveden predmet procjene, kao i relevantna prava i ograničenja koja se odnose na predmet procjene, a koja utiču na definiciju i pretpostavku vrijednosti i koja mogu imati materijalan efekat na vrijednost;

5) osnov i svrhu procjene, kao i napomenu da je upotreba rezultata procjene ograničena samo u svrhu procjene koja je navedena u instrukcijama i uslovima za angažovanje;

6) definicija vrijednosti i pretpostavka vrijednosti koja mora biti u skladu sa svrhom procjene i metodologijom procjene koja će se primijeniti;

7) posebne pretpostavke koje će biti korišćene prilikom procjene, a koje su u skladu sa pravima i ograničenjima koja su vezana za predmet procjene;

8) metode procjene koje će biti korišćene u procjeni;

9) datum procjene vrijednosti;

10) izjavu da ne postoji potencijalni sukob interesa;

11) sva ograničenja koja se tiču predmeta procjene, svrhe procjene ili samog rada ovlašćenog procjenivača, a koja mogu imati materijalan efekat na procjenu;

12) napomenu da je naknada za ugovoreni posao fiksnog karaktera i da je naknada nezavisna od rezultata procjene;

13) izjavu ovlašćenog procjenjivača o postupanju u skladu sa standardima i metodologijom za procjenu vrijednosti imovine.

Osnov i svrha procjene

Član 59

Svaka procjena mora da ima svoju svrhu koja mora biti jasno i nedvosmisleno navedena.

Metodologija procjene se određuje na osnovu svrhe procjene i ovlašćeni procjenjivač je dužan da se pridržava tako određene metodologije.

Procjena vrijednosti se može vršiti u različite svrhe i to:

1) za potrebe finansijskog izvještavanja u skladu sa MRS i MSFI;

2) za potrebe analize, razmatranja ili sprovođenja transakcije, tj. kupoprodaje imovine, obaveza ili kapitala, spajanja i pripajanja ili restrukturiranja;

3) za interne potrebe rukovodstva privrednog društva radi donošenja odluka od strateškog značaja;

4) za potrebe sudskog, investicionog ili komercijalnog spora;

5) za svrhu pribavljanja dodatnih izvora finansiranja i obezbjeđenja hipoteke ili zaloge;

6) za potrebe procjene vrijednosti imovine pri stečajnom postupku, u skladu sa zakonom kojim se uređuje postupak stečaja;

7) druge svrhe koje su u skladu sa zakonskim propisima i standardima za procjenu vrijednosti.

U slučaju da su u zakonskim aktima i standardima procjene vrijednosti predviđene određene specifične pretpostavke koje ovlašćeni procjenjivač mora da uzme u obzir, takve pretpostavke moraju biti navedene u uslovima angažovanja ovlašćenog procjenjivača i detaljno obrazložene u izvještaju o procjeni vrijednosti.

VIII. INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 60

Nadzor nad sprovođenjem odredbi ovog zakona i propisa donijetih na osnovu njega vrši Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor vrše ovlašćeno službeno lice Ministarstva i poreski inspektor.

Ovlašćeno službeno lice Ministarstva ima ovlašćenja da ispita:

1) da li su pravna lica uredila organizaciju poslova računovodstva u skladu sa ovim zakonom;

2) da li se poslovne knjige i računovodstvena evidencija vode i čuvaju u skladu sa ovim zakonom;

3) da li se pružanje računovodstvenih usluga obavlja u skladu sa ovim zakonom.

Poreski inspektor ima ovlašćenja da ispita:

1) tačnost razvrstavanja pravnih lica, na mikro, mala, srednja i velika;

2) tačnost razvrstavanja grupa pravnih lica na male, srednje i velike;

3) da li pravna lica dostavljaju Poreskoj upravi godišnje finansijske iskaze, konsolidovane iskaze, izvještaj menadžmenta o poslovanju i konsolidovani izvještaj menadžmenta o poslovanju, u rokovima utvrđenim ovim zakonom i da li su objavljeni na propisan način;

4) da li je uz finansijske iskaze dostavljen i statistički aneks;

5) da li su finansijski iskazi i konsolidovani iskazi potpisani od strane odgovornog lica;

6) da li su pravna lica dostavila izvještaj o reviziji sa mišljenjem o obavljenoj reviziji u pisanom i elektronskom obliku Poreskoj upravi, u zakonom propisanom roku i da li je objavljen na propisan način;

7) da li su pravna lica iz člana 42 stav 7 ovog zakona dostavila Komisiji godišnje i kvartalne finansijske iskaze u zakonom propisanom roku;

8) da li su pravna lica iz člana 42 stav 10 ovog zakona dostavila Centralnoj banci, odnosno Agenciji godišnje i kvartalne finansijske iskaze u zakonom propisanom roku.

Član 61

O izvršenom nadzoru kod pravnog lica, sačinjava se zapisnik.

Primjerak zapisnika dostavlja se pravnom licu.

Član 62

Ako ovlašćeno službeno lice odnosno poreski inspektor utvrdi da su opštim ili pojedinačnim aktom ili preduzetom radnjom povrijeđene odredbe ovog zakona, ima obavezu i ovlašćenje da:

1) naloži rješenjem otklanjanje utvrđene povrede ovog zakona i odredi rok u kome se to mora učiniti;

2) preduzme druge mjere i radnje za koje je ovlašćeno zakonom.

Član 63

Protiv rješenja inspektora može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Žalba na rješenje iz stava 1 ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Protiv rješenja Ministarstva iz stava 1 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

IX. KAZNENE ODREDBE

Član 64

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) vođenje poslovnih knjiga, popis imovine i obaveza, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i objelodanjivanje informacija u finansijskim i drugim izvještajima ne vrši u skladu sa ovim zakonom, primjenjujući pri tome međunarodne standarde finansijskog izvještavanja kao i osnovna načela knjigovodstva (član 6);

2) ne donese Odluku o razvrstavanju i istu ne objelodani u napomenama uz godišnje finansijske iskaze ili godišnje konsolidovane finansijske iskaze (član 7 stav 6 i član 8 stav 8);

3) ne preduzme mjere kako bi računovodstvena dokumentacija bila zaštićena od gubitaka, oštećenja, i ne osigura da potrebna tehnička oprema, nosači podataka i softver budu zaštićeni od zloupotrebe, oštećenja, uništenja, neovlašćenog korišćenja, neovlašćenog pristupa, gubitka, krađe ili otuđenja (član 9 stav 4);

4) ne evidentira u svojim poslovnim knjigama sve knjigovodstvene promjene u poslovnoj godini (član 9 stav 5);

5) ne vodi poslovne knjige po sistemu dvojnog knjigovodstva (član 12 st. 2 i 3);

6) ne vodi poslovne knjige na način da osigura kontrolu unešenih podataka, ispravnost unosa podataka, čuvanje podataka, mogućnost korištenja podataka, mogućnost dobijanja uvida u promet i stanja na računima glavne knjige te mogućnost uvida u vremenski slijed obavljenog unosa poslovnih događaja (član 13 stav 4);

7) u izvještajnom periodu od dana pokretanja postupka likvidacije ne otvori poslovnu godinu i ne zatvori svoje poslovne knjige sa danom zaključenja postupka likvidacije (član 13 stav 8);

8) uredno ne čuva knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijske izvještaje, i to: dnevnik, glavnu knjigu i finansijske izvještaje (godišnji račun), najmanje deset godina (član 14 stav 1 tačka 1);

9) uredno ne čuva knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijske izvještaje, i to: godišnje obračune zarada zaposlenih lica ili originalne isplatne liste za periode za koje se ne raspolaže godišnjim obračunima potpisanim od strane zaposlenih, trajno (član 14 stav 1 tačka 2);

10) uredno ne čuva knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijske izvještaje, i to: knjigovodstvene isprave na osnovu kojih su vršena knjiženja u dnevnik i glavnu knjigu, najmanje pet godina (član 14 stav 1 tačka 3);

11) uredno ne čuva knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijske izvještaje, i to: pomoćne knjige (evidencije) i finansijske izvještaje za kraće izvještajne periode, najmanje pet godina (član 14 stav 1 tačka 4);

12) uredno ne čuva knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijske izvještaje, i to: knjigovodstvene isprave na osnovu kojih su vršena knjiženja u pomoćnim evidencijama, najmanje pet godina (član 14 stav 1 tačka 5);

13) uredno ne čuva knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijske izvještaje, i to: prodajne i kontrolne blokove, pomoćne obrasce i sličnu dokumentaciju i isprave koje se odnose na poslove platnog prometa u instituciji koja obavlja platni promet, najmanje pet godina (član 14 stav 1 tačka 6);

14) knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijske izvještaje ne čuva u originalu ili korišćenjem drugih sredstava arhiviranja, u skladu sa zakonom (član 14 stav 3);

15) ne čuva knjigovodstvene isprave i poslovne knjige na teritoriji Crne Gore u svojim poslovnim prostorijama, odnosno u poslovnim prostorijama pravnih lica ili preduzetnika kojima je povjereno vođenje ili čuvanje poslovnih knjiga (član 14 stav 4);

16) ne omogući korištenje knjigovodstvenih isprava i poslovnih knjiga organima nadležnim za nadzor, na njihov zahtjev i bez odlaganja (član 14 stav 7);

17) bavi se pružanjem računovodstvenih usluga na teritoriji Crne Gore, a ne posjeduje dozvolu za pruženje računovodstvenih usluga, izdatu u skladu sa ovim zakonom (član 18);

18) jednom godišnje do 15. februara tekuće za prethodnu godinu ne izvještava Ministarstvo o kontinuiranom profesionalnom usavršavanju iz člana 19 stav 1 ovog zakona (član 19 stav 2);

19) ne obavijesti Ministarstvo o promjenama svih činjenica i okolnosti na osnovu kojih je upisano u Registar u roku od osam dana od dana nastanka promjene (član 19 stav 3);

20) ne zaključi ugovor o obaveznom osiguranju od odgovornosti, danom početka pružanja računovodstvenih usluga subjektu od javnog interesa (član 22 st. 1 i 2);

21) tokom poslovne godine, a najkasnije krajem poslovne godine, ne popiše imovinu i obaveze, sa popisanim stvarnim stanjem ne uskladi knjigovodstveno stanje i ne zaključi poslovne knjige na dan 31. decembra poslovne godine (član 25 stav 2);

22) osim popisa iz člana 25 stav 2 ovog zakona, ne popiše imovinu i obaveze u slučajevima statusnih promjena, otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije (član 25 stav 3);

23) ne sastavi finansijske iskaze po MRS, odnosno po MSFI, koje je objavio IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje (član 26 stav 1);

24) ne sastavi godišnje finansijske iskaze za poslovnu godinu u obliku, sadržaju i na način propisan ovim zakonom (član 27 stav 1);

25) ne pripremi statistički aneks uz iskaze iz člana 27 stav 2 ovog zakona (član 27 stav 3);

26) ne sastavi godišnje finansijske izvještaje u slučajevima statusnih promjena, otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije nad pravnim licem, i to sa stanjem na dan koji prethodi danu nastanka statusne promjene, danu otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije, kao i za period od dana pokretanja postupka likvidacije do datuma završetka postupka likvidacije (član 27 st. 8 i 9);

27) ima sjedište u Crnoj Gori i u grupi pravnih lica predstavlja matično društvo a ne sastavlja godišnje konsolidovane finansijske izvještaje, odnosno konsolidovani izvještaj menadžmenta (član 28 stav 2);

28) izuzetno od člana 29 stav 1 ovog zakona, za male grupe pravnih lica koje obuhvataju subjekte od javnog interesa ne sastavlja konsolidovane godišnje finansijske izvještaje (član 29 stav 2);

29) izvještaje iz člana 31 stav 1 ovog zakona ne dostavi Poreskoj upravi do 31. marta tekuće za prethodnu godinu (član 31 stav 6);

30) izvještaj iz člana 33 stav 1 ovog zakona ne dostavi Poreskoj upravi do 31. marta tekuće, za prethodnu godinu (član 33 stav 7);

31) izvještaj iz člana 34 stav 1 ovog zakona ne dostavi Poreskoj upravi do 31. marta tekuće za prethodnu poslovnu godinu (član 34 stav 6);

32) se izvještaj o informacijama o porezu na dobit iz člana 36 st. 1, 3, 7, 11 i 19 ovog zakona, ili izjava iz člana 36 st. 9 i 13 ovog zakona ne objavljuje u roku od pet mjeseci od datuma bilansa stanja za poslovnu godinu za koju se izvještaj o informacijama o porezu na dobit sastavlja i nije dostupan najmanje pet uzastopnih godina od dana objavljivanja (član 38 stav 1);

33) ne dostavi finansijske iskaze, izvještaj menadžmenta i druge izvještaje u skladu sa ovim zakonom, u pisanom i elektronskom obliku Poreskoj upravi najkasnije do 31. marta tekuće, za prethodnu godinu (član 42 stav 1);

34) ne dostavi konsolidovane finansijske izvještaje, konsolidovani izvještaj menadžmenta i druge konsolidovane izvještaje u skladu sa ovim zakonom u pisanom i elektronskom obliku Poreskoj upravi najkasnije do 31. maja tekuće, za prethodnu godinu (član 42 stav 2);

35) ne dostavi Poreskoj upravi finansijske iskaze u slučaju statusne promjene, stečaja ili dobrovoljne likvidacije, u roku od 90 dana od dana koji prethodi statusnoj promjeni, otvaranju stečajnog postupka ili pokretanju postupka likvidacije (član 42 stav 3);

36) uz iskaze iz člana 42 st. 1, 2 i 3 ovog zakona ne dostavi statistički aneks (član 42 stav 5).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 600 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 tač. 17 do 20 ovog člana kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 6.000 eura.

Član 65

Novčanom kaznom u iznosu od 600 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice, ako:

1) pri otvaranju postupka likvidacije ili stečaja, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige ne čuva u skladu sa ovim zakonom do okončanja postupka likvidacije odnosno stečaja (član 14 stav 8);

2) ne sastavlja finansijske iskaze u skladu sa ovim zakonom, MRS, MSFI odnosno MSFI sa MSP uz poštovanje odgovarajućih profesionalnih standarda i pravila (član 40 stav 5);

3) ne vrši procjenu vrijednosti imovine pravnog i fizičkog lica i preduzetnika i to: nepokretnosti, postrojenja, opreme, ostale imovine i kapitala, za računovodstvene i druge potrebe istinito, objektivno i tačno, u skladu sa Međunarodnim standardima za procjenu vrijednosti i Evropskim standardima za procjenu vrijednosti (član 50 stav 2);

4) prije početka vršenja poslova procjene vrijednosti ne zaključi ugovor o obaveznom osiguranju od odgovornosti za štetu koju bi svojim radom mogao da prouzrokuje licu za čije potrebe vrši procjenu vrijednosti (član 54 stav 1);

5) ne obavijesti Ministarstvo o promjeni podataka upisanih u registar ovlašćenih procjenjivača najkasnije u roku od sedam dana od dana nastale promjene (član 55 stav 3).

X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Donošenje podzakonskih akata

Član 66

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o računovodstvu ("Službeni list CG", br. 145/21 i 152/22), ukoliko nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Važenje sertifikata

Član 67

Sertifikat sertifikovanog računovođe izdat u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji ("Službeni list RCG", broj 69/05 i "Službeni list CG", br. 80/08 i 32/11), Zakona o računovodstvu ("Službeni list CG", broj 52/16) i Zakona o računovodstvu ("Službeni list CG", br. 145/21 i 152/22) ostaje na snazi.

Lica koja su stekla profesionalna zvanja u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni list SRJ", br. 46/96, 74/99, 22/01 i 71/01) i Zakonom o računovodstvu i reviziji ("Službeni list SRJ", broj 71/02) i u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji ("Službeni list RCG", broj 69/05 i "Službeni list CG", br. 80/08 i

32/11), Zakona o računovodstvu ("Službeni list CG", broj 52/16), mogu ta zvanja shodno koristiti za ispunjavanje zahtjeva iz člana 18 stav 4 alineja 1 ovog zakona.

Sticanje licence

Član 68

Lica koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona vršila poslove procjene vrijednosti, dužna su da u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog zakona pribave licencu u skladu sa ovim zakonom.

Lica koja u roku iz stava 1 ovog člana ne pribave licencu ne mogu da vrše poslove procjene vrijednosti.

Usklađivanje poslovanja

Član 69

Pravna lica dužna su da usklade svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rok za upis u Registar

Član 70

Pravna lica i preduzetnici koji se bave pružanjem računovodstvenih usluga dužni su da Ministarstvu podnesu zahtjev za upis u Registar u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu podzakonskog akta iz člana 18 stav 8 ovog zakona.

Licima iz stava 1 ovog člana za čije poslovanje je neophodan uslov sticanje odgovarajućeg profesionalnog zvanja, rok za ispunjavanje tog uslova je 36 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, pod uslovom da su podnijeli zahtjev iz stava 1 ovog člana.

Odložena primjena

Član 71

Odredbe člana 26 st. 2 i 5, čl. 36 do 39 i člana 42 stav 4 ovog zakona primjenjivaće se od 1. januara 2027. godine.

Odredba člana 29 stav 3 tač. 2 i 4 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Prestanak važenja

Član 72

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o računovodstvu ("Službeni list CG", br. 145/21 i 152/22).

Stupanje na snagu

Član 73

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 06-2/25-1/5
EPA 578 XXVIII
Podgorica, 25. jul 2025. godine
Skupština Crne Gore 28. saziva
Predsjednik,
Andrija Mandić, s.r.